

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Historie řádu dominikánů v Plzni

Aneta Benešová

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra filozofie

Studijní program Humanitní studia

Studijní obor Humanistika

Bakalářská práce

Historie řádu dominikánů v Plzni

Aneta Benešová

Vedoucí práce:

Mgr. Eduard Neupauer Ph.D.

Katedra filozofie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2013

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedeníh pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2013

.....

Obsah

1	ÚVOD	1
2	VZNIK A ROZŠÍŘENÍ DOMINIKÁNSKÉHO ŘÁDU	3
2.1	Založení řádu	3
2.2	Historie dominikánského řádu	5
2.3	Struktura a organizace řádu	7
2.3.1	Legislativa řádu	7
2.4	Mnišky sv. Dominika	8
2.5	Misijní činnost	9
2.6	Kazatelská služba	10
3	DOMINIKÁNSKÝ ŘÁD V ČESKÝCH ZEMÍCH	11
3.1	Vznik prvního dominikánského kláštera na českém území	11
3.2	Historie řádu v Českých zemích	12
3.2.1	Působení řádu do husitských válek	12
3.2.2	Vývoj řádu od husitství až do vlády Josefa II.	13
3.2.3	Rozpad řádu a jeho následná obnova	14
3.2.4	Změny v řádu způsobené světovými válkami	15
3.2.5	Řád v době komunismu a změna režimu	17
3.2.6	Současná činnost řádu	19
3.3	Jak se stát příslušníkem řádu	20
4	DOMINIKÁNSKÝ ŘÁD V PLZNI	22
4.1	Dominikáni v době předhusitské	22
4.1.1	Dominikánský klášter	24
4.2	Doba husitská 1419-1434	25
4.3	Rozvoj dominikánského řádu do roku 1775	26
4.4	Návrat dominikánů a jejich činnost do roku 1950	30
4.5	Doba ilegality	35

4.6	Vývoj po roce 1989	37
5	PLZEŇŠTÍ DOMINIKÁNI A SOUČASNOST	38
5.1	Dominikáni a veřejnost.....	40
6	ZÁVĚR.....	41
7	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENY	43
8	RESUMÉ.....	46
9	PŘÍLOHY	47

1 ÚVOD

Jako téma své bakalářské práce jsem si zvolila Historii dominikánského řádu v Plzni. Cílem mé práce je podat ucelený přehled o historii řádu v Plzni od příchodu prvních řeholníků až po současnost. Dále se zde pokusím shrnout dějiny řádu v České republice a dějiny dominikánského řádu vůbec. Tato práce má čtenáři přiblížit dějiny dominikánského řádu se všemi jeho vzestupy i pády. Má informovat nejenom o prospěšné práci pro veřejnost, kterou řád za dobu své existence vykonal, ale také o tom, jakou práci vykonává dnes.

Námět práce jsem si zvolila z několika důvodů. Jedním z nich byl celkový zájem o historii, zároveň jsem chtěla, aby se téma nějakým způsobem dotýkalo města Plzně anebo regionu, ve kterém žiji. Konečné zvolení tématu ovlivnil také zájem o církevní památky.

Aby byla práce dostatečně přehledná, rozhodla jsem se ji rozdělit do čtyř základních kapitol. V první kapitole nazvané Vznik a rozšíření dominikánského řádu, se zabývám obecnými dějinami řádu, jeho vznikem a rozvojem, také se zde zaměřuji na jeho strukturu, organizaci a poslání. Neopomenu se zmínit ani o ženské větvi dominikánského řádu. Základní literaturou, ze které jsem vycházela, byla kniha od Williama A. Hinnebushe s názvem *Dějiny Řádu kazatelů*.

V druhé kapitole se pokusím nastínit samotný vývoj řádu v českých zemích. V této kapitole si všímám všech etap vývoje od příchodu ve 13. století až po současnost. Pokusím se přiblížit jeho postupné změny související se změnou celé společnosti a popíši důležité historické momenty, které ovlivnily chod celého řádu. Cenným zdrojem mi byla kniha od českého historika Milana Bubna s názvem *Encyklopedie řádů, kongregací a řeholních společností katolické církve v českých zemích. III. díl, I. svazek, Žebravé řády*. Dále jsem čerpala z knihy od autorů Tomáš Černušák, Augustin Prokop a Damián Němec, kniha nese název *Historie dominikánů v českých zemích*.

Následující kapitola s názvem Dominikáni v Plzni tvoří jádro mé práce. Zde věnuji pozornost již zaniklému klášteru, který se nacházel v dnešní Veleslavínově ulici, a také nově vzniklému klášteru na Jiráskově náměstí na Slovanech. Historie řádu úzce souvisí s historií města Plzně, a proto věnuji pozornost i dějinnému kontextu města.

V této kapitole jsem čerpala z knihy od Josefa Strnada *Dějiny kláštera dominikánského v Plzni od svého založení až do zrušení: (1300-1785.)*. Dalším důležitým zdrojem informací mi byla kronika řádu sepsaná v letech 1907-1950, která je uložena v Archivu města Plzně.

V poslední kapitole se zaměřuji na současnou činnost řádu v Plzni. Sleduji jeho práci pro veřejnost, organizování a pořádání nejrůznějších aktivit. V této kapitole pro mě bylo velkým přínosem návštěva dominikánského kostela, klášterní knihovny a účast na několika bohoslužbách. V této kapitole jsem především využívala internetová zdroje a vlastní zkušenost.

2 VZNIK A ROZŠÍŘENÍ DOMINIKÁNSKÉHO ŘÁDU

2.1 Založení řádu

U zrodu řádu bratří kazatelů stál Dominik Guzman. Narodil se kolem roku 1170 v kastilské vesnici Caleruega, jeho rodiči byli Felix a Joanna Guzmanovi. Dominik se narodil do jednoho z nejvýznamnější šlechtických rodů. Když bylo Dominikovi 7 let, byl svěřen do péče svému strýci, který se postaral, aby Dominikův život směřoval tím správným směrem, tedy k zaslíbenému životu v církvi.¹ Po studiích byl vysvěcen na kněze a stal se kanovníkem reformované kapituly v Osmě. Na svých cestách do Německa v letech 1206-1209 se setkal se sektou albigenských (katarů).² Právě u nich pochopil, že je přivede na stranu víry pouze tehdy, použije-li jiné metody, než mu určovala církev. Uvědomil si, že musí vést takový život, který bude příkladem pro ostatní a důraz musí klást na kázání.

Myšlenkou založení nového řádu se Dominik začal zabývat v letech 1213-1214, kdy pobýval ve Fanjeaux. Převratný byl následující rok, kdy biskup Fulko z Toulouse jmenoval Dominika a jeho spolupracovníky kazatelským bratrstvem, které mělo sloužit jeho diecézi. K bratrstvu se připojili Tomáš a Petr Seilové, kteří poskytli řádu svůj dům, který se stal prvním klášterem řádu. Nedlouho poté jim biskup věnoval kostel svatého Romana. Od této doby můžeme hovořit o novém řádu – řádu bratří kazatelů.³

Řád musel udělat ještě jeden důležitý krok, a to získat schválení od papeže Innocence III. Z tohoto důvodu se biskup Fulko a Dominik zúčastnili IV. lateránského koncilu. Bohužel koncil právě připravoval zákaz zakládání nových řeholních řádů.⁴ Existovala však možnost zákaz obejít. Kazatelé museli přijmout nějakou řeholi, která již existovala. Byla vybrána řehole sv. Augustina, která byla velice obecná, řád ji doplnil několika zcela novými stanovami.⁵ Další zvyklosti přijal řád od minoritů, týkalo se to především dodržování přísné chudoby, kvůli tomuto slibu se dominikáni stali druhým

---

¹ DRANE, Augusta Theodosia. The life of St. Dominic and a sketch of the Dominican Order. str. 1-2.

² Řeholní život v českých zemích: Řeholní řády a kongregace, sekulární instituty a společnosti apoštolského života v České republice. Uspořádala Mirjam Hrudníková. str. 59.

³ HINNEBUSCH, William A. Dějiny Řádu kazatelů. str. 11

⁴ JANDA, Martin Maxmilián L. Dějiny středověké Evropy-církev, politika a kultura. str. 60.

⁵ DUKA, Dominik. Dominikáni. str. 10

největším žebravým řádem.⁶ Již nestálo nic v cestě tomu, aby Svatý stolec schválil nový řeholní řád. Roku 1216 vydal papež Honorius III. bulu, která schválila vznik nového řádu, a druhou bulou z roku 1217 označil členy řádu za bratry kazatele.⁷

S vydáním papežské buly je spojena jedna zvláštní událost, Dominik měl v té době prorocké vidění. „Když se modlil ve starém chrámu sv. Petra, zjevili se mu apoštolové Petr a Pavel. Petr mu odevzdal hůl a Pavel knihu evangelií se slovy: „Jdi a kaž! K tomu jsi byl vyvolen.“ Potom uviděl, jak jeho bratři po dvojicích procházejí celým světem a hlásají slovo Boží.“⁸

Řád měl za úkol poskytovat biskupům vzdělané kazatele, a tím zabezpečit pravidelné a kvalitní kázání. Zároveň Dominik považoval za důležité, aby jeho bratři nezůstávali v jižní Francii, ale aby se vypravili do celého světa. „Když se zrno rozhází, vzejde z něj úroda, když se nechá na hromadě, shnije.“⁹ Brzy se řád začal z Francie rozšiřovat do dalších zemí např. do Německa, Španělska či Itálie.

Důvodem založení řádu nebylo pouze kázání, řád byl založen pro spásu duší. Touha po spáse duší se nevztahuje jen na některou omezenou skupinu či oblast, ale má univerzální pojetí. Dominik si přál, aby celý svět byl ozářen jasem pravdy, a lidé ji mohli poznat a milovat.¹⁰

Rok 1220 se konala generální kapitula, na které byla přijata pevná organizace řádu a zákony, které musí řád dodržovat. Byly přijaty zákony o studiu, zachování chudoby, vizitacích či organizaci konventů. Kazatelé měli stejně jako apoštolové cestovat pěšky ve dvojicích, neměli přijímat od věřících peníze ani dary, pouze směli přijímat jídlo a knihy.¹¹

Po Dominikově smrti vstoupil řád do další etapy svého vývoje. Na začátku stál Dominik s několika bratry, za několik let dokázal vybudovat řád, který měl celkem 60 konventů v osmi provinciích.¹² Dominik byl první, který se postaral o založení

---

⁶ JIRÁSKO, Luděk. Církevní řády a kongregace v zemích českých. str. 51.

⁷ BUBEN, Milan. Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích. str. 21.

⁸ HINNEBUSCH, William A. Dějiny Řádu kazatelů. str. 12

⁹ Tamtéž. str. 12

¹⁰ DUKA, Dominik. Dominikáni. str. 14

¹¹ HINNEBUSCH, William A. Dějiny Řádu kazatelů. str. 15-16.

¹² JIRÁSKO, Luděk. Církevní řády a kongregace v zemích českých. str. 51

církevního řádu v moderním slova smyslu. Sv. Benedikt a jiní sice vytvořili pravidla, kterými se museli opati řídit, ale až Dominik vytvořil důkladně organizovanou společnost, která byla rozdělena na provincie, které měly vlastní shromáždění, ale také se jednalo na centrální kapitule, kde se sešel celý řád.¹³ Řád se opíral o demokratický charakter, o pevné a silné zásady. Mimo to se Dominik zasadil o vytvoření ustálené formy modlitby. K jejímu zapamatování se začal používat tzv. růženec, což je šňůra ve tvaru věnce, na které je zavěšeno 50 malých kuliček, mezi nimiž je po deseti větší kulička, dále jsou k věnci připevněny tři malé kuličky, jedna větší a křížek.¹⁴

2.2 Historie dominikánského řádu

13. století, které bylo symbolem rozkvětu řádu, vystřídalo 14. století, které se naopak neslo v duchu úpadku. Krize však nepostihla pouze řád, souvisela s krizí, která postihla celou společnost. Docházelo k mnoha konfliktům a válkám. Nejvíce Evropu sužovala Stoletá válka mezi Anglií a Francií. V polovině století Evropu postihl mor, který zahubil třetinu populace. Klid nezaručovala ani církev, ba naopak. Roku 1378 došlo k Velkému papežskému schizmatu, církev měla 2 papeže, jeden sídlil v Avignonu a druhý v Římě. Situaci vyřešil až Kostnický koncil v letech 1414-1418.¹⁵

Tak jako církev měla 2 papeže, tak i dominikáni měli 2 magistry. Úpadek postihl i duchovní život bratří. Zásady se staly mírnější především v otázce chudoby. Konventy vlastnily rozsáhlé majetky, členové řádu budovali nákladné kláštery, pronajímali si mlýny a statky. To vše doprovázela laxní disciplína, nedodržování řeholních zásad, zanedbávání studia a kazatelské služby.

V 15. století byl řád rozdělen na část reformovanou a část nereformovanou. Doba s sebou přinesla novou historickou epochu, kterou byla renesance. Tu doprovázel nový myšlenkový proud – humanismus. Prostřednictvím humanismu došlo k prohloubení zájmu dominikánů o knihy a knihovny. Bylo postaveno mnoho nových knihoven, dominikáni spolupracovali s humanisty, zaměřili se na studium původních biblických jazyků.

---

¹³ JARRETT, Bede, OP. The English Dominicans. str. 13

¹⁴ BĚLOHLÁVEK, Miloslav; JÍLEK, Tomáš. Kapitoly o církvi v minulosti a současnosti. str. 44.

¹⁵ BOER, Pim den. Stručné dějiny Evropy. Idea Evropy a její proměny. str. 29.

V 16. století musel řád čelit vlně protestantismu. „Protestantismus se přes řád přehnal jako tornádo, ničil rozkvétající provincie, rozvracel řeholní život, bránil novým povoláním, v důsledku jeho šíření zanikly 3 provincie, 43 klášterů a zahynulo mnoho členů řádu. Postiženo bylo 12 provincií, 9 z nich se podařilo s velkými obtížemi znovu postavit na nohy.“¹⁶

Dominikáni se i nadále zapojovali do fungování církve. Podíleli se na zasedání Tridentského koncilu, který probíhal během několika oddělených zasedání v letech 1546-1563. Koncil měl za úkol vyřešit otázku protestantismu, dále se zabýval reformací církve týkající se církevní disciplíny a správy. „Dominikáni se podíleli na práci pokoncilních komisí, které připravovaly Katechismus Tridentského koncilu, Index zakázaných knih a liturgickou obnovu.“¹⁷

V 17. století byla dovršena reforma řádu, byla posílena pozice španělské, francouzské a italské provincie. Do nového století vstupoval řád pod vedením magistra Antonína Clocheho, který působil v čele řádu v letech 1686-1720. Roku 1724 byl zvolen nový papež Benedikt XIII., který pocházel z dominikánského řádu. Vydal mnoho pokynů, které ovlivňovaly život dominikánů. Zdůrazňoval, že je potřeba přizpůsobit řádovou disciplínu nové době. Varoval před rozmařilostí v odívání a jídle, a naopak vyzýval ke službě církvi a zpovídání věřících.¹⁸

Celé století se neslo v duchu osvěcenství, se kterým přišla i vlna racionalismu. To vše znamenalo pro celou církev velkou hrozbu, jelikož docházelo k popření nadpřirozeného řádu světa a k pohrdání řeholním životem. V 2. pol. 18. st. došlo k razantnímu snížení počtu řeholníků v mnoha zemích, například ve Francii, v Rakousku či v Rusku.¹⁹

Významnou osobou řádu v 19. století byl Vincent Jandel, který byl roku 1855 jmenován magistrem řádu. Přebíral řád ve velmi špatném stavu, k oživení řádu bylo zapotřebí mnoho změn. „Vrátil se k reformě Rajmunda z Capuy a vyzval každou provincii k založení jednoho kláštera, kde by se žilo podle stanov – tedy kde by se bratři

---

¹⁶ HINNEBUSCH, William A. Dějiny Řádu kazatelů. str. 92.

¹⁷ Tamtéž. str. 94.

¹⁸ Tamtéž. str. 107.

¹⁹ BUBEN, Milan. Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích. str. 40.

pravidelně účastnili chórové modlitby, dodržovali posty a abstinenci, nosili vlněný oděv, každý týden se scházeli na kapitule a vyznávali si své chyby a kde by mohli vést opravdový a úplný společný život.“²⁰

Tato reforma započatá v 19. století se plně rozvinula na počátku 20. století. Na kapitule v roce 1932 byl přijat nový Kodex kanonického práva.²¹ To znamenalo, že řád získal jednotný zákoník. Některé stanovy byly ponechány, jiné pozměněny a zastaralé byly vynechány.

Dominikáni se účastnili i válečných konfliktů, sloužili jako vojenští kaplanové ale také jako vojáci. Někteří z nich byli vězněni nebo zabiti. Začali také sloužit jako kaplani ve věznicích. O přizpůsobení řádu nové době svědčí působení dominikánů v divadle, ve filmu, v televizi a v rozhlasu. Zvýšil se také zájem o sociální otázky bližních, v souvislosti s tímto roku 1958 získal belgický otec Jindřich Pire Nobelovu cenu míru za svou humanitární práci při zakládání vesnic pro uprchlíky.²²

2.3 Struktura a organizace řádu

Samotný řád vznikl jako relativně svobodný a nezávislý na vůli církve. Příkladem je postavení dominikánů vůči biskupům, dominikáni jim nebyli podřízeni, ale působili jako jejich spolupracovníci. Řád má svého představeného, který podléhá přímo papeži, avšak vnitřní život řádu je nezávislý. Často zdůrazňovaným prvkem řádu je jeho demokratický charakter, který se projevuje jak v životě každého bratra, tak ve fungování celého řádu.²³ Každý představený je volen, zároveň je jeho postavení kontrolováno radou, která s ním konzultuje jeho rozhodnutí.

2.3.1 Legislativa řádu

Dominikánský řád se dělí na 3 základní větve. Kromě I. řádu, což jsou bratři, do dominikánské rodiny patří II. řád, který zahrnuje mnišky kazatelského řádu, posledním III. řádem je sdružení laiků, jáhnů a kněží.²⁴

---

²⁰ HINNEBUSCH, William A. Dějiny Řádu kazatelů. str. 119.

²¹ Tamtéž. str. 132.

²² Tamtéž. str. 139.

²³ DUKA, Dominik. Dominikáni. str. 23.

²⁴ Tamtéž. str. 31.

V čele řádu stojí magistr, který je volen na generální kapitule. Magistr je symbolem jednoty celého řádu. Jeho sídlo se nachází v Římě, kde má k dispozici svou vlastní radu. Demokratický charakter se uplatňuje i u funkce magistra, který není nadřazen ostatním bratrům, ale jak již řekl sv. Dominik, že magistr je pouze první mezi rovnými. Magistr se stará o celkové fungování řádu, vydává stanovy atd. Jako nejvyšší představený dominikánského řádu je přímo podřízen papeži.

Území, na kterém dominikáni působí, se dělí na tzv. provincie. Provincie většinou koresponduje se státním celkem, ale není to pravidlem. V jednom státě se může nacházet více provincií, a naopak jedna provincie může zahrnovat více státních útvarů. Provincie hraje roli pomyslného prostředníka mezi jednotlivými kláštery a vedením celého řádu. Každá provincie má v čele provinciála, který je volen na provinční kapitule. Jeho úkolem je dohled nad provincií, stará se, aby byly dodržovány stanovy a zvyky řádu.

Nejmenší jednotkou v legislativě řádu je konvent neboli klášter. I když je administrativně a územně nejmenší jednotkou, je považován za základní část řádu. V klášteře spolu žije komunita bratrů, kteří se společně modlí, pracují a vytváří rodinu. Sami si volí převora, který se stará o chod kláštera a zastupuje ho na jednáních. „Vládli-li v konventech správný duch, fungovala dobře celá provincie i celý řád, byla-li morálka v konventech na nízké úrovni, provincie i řád byly ochromeny a fungovaly jen s velkými obtížemi.“²⁵

2.4 Mnišky sv. Dominika

Ještě předtím než byl založen samotný dominikánský řád, byl založen řád dominikánek. Učinil tak sv. Dominik v roce 1206 a první klášter se nacházel na jihu Francie ve městě Prouille.²⁶ Během života sv. Dominika byl ještě založen klášter sv. Sixta v Římě roku 1220 a klášter v Madridu roku 1221.²⁷ Postupem času se řád dominikánek rozšířil po celé Evropě.

---

²⁵ HINNEBUSCH, William A. Dějiny Řádu kazatelů. str. 17.

²⁶ JIRÁSKO, Luděk. Církevní řády a kongregace v zemích českých. str. 111.

²⁷ Řeholní život v českých zemích: Řeholní řády a kongregace, sekulární instituty a společnosti apoštolského života v České republice. Uspořádala Mirjam Hrudníková. str. 124.

Do roku 1259 se mnišky řídily stanovami, které vypracoval sv. Dominik pro klášter v Prouille, které byly známé jako Řehole od sv. Sixta.²⁸ Tyto jednoduché stanovy bylo potřeba přepracovat, aby se přiblížily stanovám kazatelského řádu. Přepracované stanovy byly v roce 1259 magistrem řádu Hubertem uznány jako stanovy platné pro mnišky. Významným datem byl rok 1267, kdy papež Klement IV. převedl kláštery mnišek pod správu magistra řádu. Řád měl povinnost v ženských kláštorech vést kázání a zpověď, ale neměl odpovědnost za jiné záležitosti klášterů.

V čele každého kláštera stojí převorka. Stejně jako je tomu u dominikánů i u dominikánek se na řízení kláštera podílejí všichni členky řádu prostřednictvím kapitul a rady. Dominikánky žijí přísným kontemplativním způsobem života, kladou důraz na posvátnu liturgii, společný život ve skupině a manuální práci k vlastní obživě.²⁹ Jako svůj oděv běžně nosí bílou tuniku s pásem a růžencem, černý závoj a černý plášť. Tento oděv má odrážet jejich přesvědčení a princip chudoby.

2.5 Misijní činnost

Misie jsou důležitým prvkem dominikánského řádu. Již sv. Dominik se velmi horlivě věnoval misijní práci. První misionáři byli svým posláním nadšeni, také museli být na svou práci dobře připraveni a vzděláni. O rozšíření misí se zasadil Humbert z Romans, který vyzval bratry ke studiu cizích jazyků, aby mohli šířit víru mezi schizmatiky, Židy a pohany, na jeho výzvu se ozvalo tolik horlivých dobrovolníků, že musel jejich nadšení mírnit.³⁰ Velký zájem o misie dokládá neuvěřitelná expanze bratrů, kteří působili na obrovském území. Nezůstávali pouze v Evropě, ale svou pozornost obraceli i na Afriku a Asii.

Úspěšným obdobím misijní činnosti je 16. století, a to díky objevení Nového světa Kryštofem Kolumbem v roce 1492. Pro dominikány to znamenalo další velkou příležitost hlásat křesťanskou víru. O jejich zájmu svědčí fakt, že první dominikáni se objevili v Novém světě už okolo roku 1510 a v roce 1530 byla založena první americká provincie.³¹

---

²⁸ HINNEBUSCH, William A. Dějiny Řádu kazatelů. str. 23.

²⁹ JIRÁSKO, Luděk. Církevní řády a kongregace v zemích českých. str. 111.

³⁰ Dominikáni, co jsou a co chtějí. Napsali olomoučtí dominikáni. str. 68.

³¹ BUBEN, Milan. Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích. str. 36.

Misie odrážely stav celého dominikánského řádu, když se dařilo řádu, na vzestupu byly i misie, když byl řád v krizi, nedařilo se ani misiím. V 17. a 18. procházel řád proměnou a na misie se pozapomnělo. Do centra zájmu se navracejí v 19. století. Nejdříve však bylo nutné oživit provincie. Pro ilustraci špatné situace provincií lze uvést, že v roce 1876 bylo pouze 9 provincií schopno vyslat své bratry na misie.³² K většímu navýšení docházelo postupně s obnovením řádu. V roce 1922 působili dominikáni ve 20 misijních zemích, v roce 1958 to bylo 40 zemí.³³ Za účelem lepšího fungování misií vydal řád ve 20. století směrnice a statuty.

2.6 Kazatelská služba

Kazatelská činnost je hlavní poslání řádu. Důkazem je samotný název řádu – Řád bratří kazatelů, který hovoří za vše. V dobách svého vzniku zažívalo kázání úpadek, nebylo mnoho schopných kazatelů, a právě z tohoto důvodu se sv. Dominik rozhodl založit řád, který bude mít za úkol hlásat evangelium. Dominikáni zapřičinili to, že na kazatele a jejich kázání se začaly klást vyšší nároky než dříve. Kazatelé musejí být skvělí řečníci, musejí mít všeobecné znalosti a samozřejmě odpovídající teologické vzdělání. „Dominikán ve svých kázáních předává lidem to, co nastudoval a přivlastnil si v modlitbě. Bratři se snaží vysvětlovat pravdy víry, upevňovat věřící v jejich přesvědčení, poskytovat jejich rozumu argumenty použitelné v krizových situacích, kdy si potřebují svou víru sami před sebou nebo před někým druhým obhájit.“³⁴

Nejlepší a nejzkušenější kazatelé byli často jmenováni generálními kazateli. K jejich povinnostem patřilo časté kázání, hlásání pravd při slavnostních příležitostech a účast na provinčních kapitulách. Postupem času byl úřad generálního kazatele chápán jako čestný titul a uděloval se většímu počtu kazatelů.³⁵

---

³² HINNEBUSCH, William A. Dějiny Řádu kazatelů. str. 134.

³³ Tamtéž. str. 134.

³⁴ DUKA, Dominik. Dominikáni. str. 22.

³⁵ HINNEBUSCH, William A. Dějiny Řádu kazatelů. str. 31.

3 DOMINIKÁNSKÝ ŘÁD V ČESKÝCH ZEMÍCH

3.1 Vznik prvního dominikánského kláštera na českém území

Příchod bratří kazatelů do českých zemí je spojován se dvěma jmény, sv. Hyacintem (nebo také sv. Jackem) a bl. Česlavem. Jednalo se o bratry, kteří se narodili na konci 12. století na hradě Lance u obce Kamień Śląski u Opole ve Slezsku.³⁶ Vystudovali benediktinskou klášterní školu v Krakově a pak studovali na univerzitě v Bologni a v Paříži. Oba byli též vysvěceni na kněze a roku 1217 odjeli s Ivanem Ondrovousem do Říma. Ve městě se setkali se sv. Dominikem a požádali jej o přijetí do řádu. Jejich žádosti bylo po několika měsících vyhověno a stali se členy kazatelského řádu.

Při zpáteční cestě do Slezska založili první zaalpský klášter Friesach v Korutanech roku 1221. Posléze se jejich cesty rozdělily. Česlav putoval přes Čechy a Hyacint se vydal přes Moravu. Právě když Česlav pobýval v Praze, dostal svolení od krále Přemysla Otakara I. k založení prvního dominikánského kláštera na území Čech. Ke zřízení kláštera došlo v roce 1226 u sv. Klimenta Na Poříčí v Praze.³⁷ Po založení kláštera Česlav z Prahy odešel a zamířil do Vratislavi, kde získal chrám sv. Vojtěcha, při kterém založil konvent roku 1226. V něm strávil zbytek svého života, roku 1235 se stal provinciálem polským.

Jeho bratr Hyacint pobýval nějaký čas na Moravě, kde založil klášter v Olomouci a údajně i ve Znojmě. Pak se vrátil do Krakova, kde získal chrám Nejsvětější Trojice.³⁸ Svůj život zasvětil především misijní činnosti. Vydával se na misie do Pruska, Pomořanska, Dánska a Ruska. Na svých cestách zakládal konventy, například v Kodani, ve Lvově a v Kyjevě, kde založil dominikánskou komunitu. Jordán Saský, magistr řádu, ho ustanovil provinciálem polským, Hyacint se ale své pozice zřekl ve prospěch svého bratra.

O založení prvního dominikánského kláštera v Čechách koluje mnoho odlišných verzí. Podle jedné verze poslal Hyacint do Čech svého bratra spolu s dalším knězem

---

³⁶ BUBEN, Milan M. Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích. str. 54.

³⁷ Řeholní život v českých zemích: Řeholní řády a kongregace, sekulární instituty a společnosti apoštolského života v České republice. Uspořádala Mirjam Hrudníková. str. 60.

³⁸ BUBEN, Milan M. Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích. str. 55.

Jeronýmem, aby v Praze založili klášter. Podle kronikáře kláštera v Kolíně nad Rýnem, byl klášter v Praze založen jejich členy. Katalog polských provinciálů uvádí, že to byli právě oni, kteří se zasloužili o zřízení kláštera. Nejednotnost panuje i v samotné dataci založení kláštera. V Pražských análech je zaznamenán rok 1226, Neplach uvádí rok 1225 a Maringola se přiklání k roku 1227.³⁹

3.2 Historie řádu v Českých zemích

3.2.1 Působení řádu do husitských válek

Během krátké doby došlo k velkému rozmachu dominikánského řádu. Brzy po založení klášterů v Praze, v Olomouci a ve Znojmě, se svých klášterů dočkala i další města, kterými byly Brno, Hradec Králové, Jihlava, Kolín, Turnov, Nymburk, Sezimovo Ústí, Plzeň, Klatovy, Opava atd. Do konce 13. století vzniklo ve městech celkem 22 klášterů, většina se nacházela ve městech královských, pouze 4 ve městech poddanských. Na svém počátku byly české kláštery součástí polské provincie. K osamostatnění české provincie došlo v letech 1298-1301. V roce 1298 se konala městská kapitula v Métách, kde došlo k rozdělení polské provincie na dvě části – polskou a českou. Rozhodnutí kapituly bylo potvrzeno v roce 1300 v Marseilles, definitivně bylo přijato o rok později na kapitule v Kolíně nad Rýnem, kde byl také zvolen první český provinciál, kterým se stal Zdislav.⁴⁰

Kláštery se nestaly uzavřenými centry vzdělanosti, modlitby a kázání, ale byly to místa, která žila městským a společenským životem, sloužila jako místa pro setkávání duchovních i světských, docházelo zde k uzavírání různých smluv a dohod. Právě propojení duchovního a světského života svědčí o tom, že dominikáni se ve městech těšili velké úcty a náklonnosti ze strany měst. Dominikáni byli také velmi vyhledávanými zpovědníky, a to nejen v širší vrstvě obyvatel, ale stávali se důvěrníky na královském dvoře. Podle dochovaných záznamů byli zpovědníky krále Václava II., královny Kunhuty, krále Karla IV. a krále Václava IV.⁴¹ O rostoucím vlivu dominikánů svědčí i fakt, že zastávali důležité funkce v církevních kruzích, především se stávali biskupy a účastnili se nejrůznějších shromáždění.

³⁹ BUBEN, Milan M. Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích. str. 55.

⁴⁰ ČERNUŠÁK, Tomáš; PROKOP, Augustin; NĚMEC, Damián. Historie dominikánů v českých zemích. str. 51.

⁴¹ Tamtéž. str. 51.

Do 14. století nemusel řád čelit opravdu vážným problémům. Zvrat nadešel na konci 14. století, kdy došlo ke schizmatu, kterým vrcholila krize a celkový úpadek církve. V Českých zemích vypukly konflikty mezi řeholníky a mendikanty. Ohniskem sváru byly peníze. Církev byla cílem kritiky, z důvodu velkého majetku, který získala. Žebravé řády ztrácely svou oblibu, stávaly se terčem hněvu lidí, kteří jim připomínali, že by měli žít v chudobě a ne v blahobytu. Okolo roku 1385 existují zmínky o pokusu o reformu, avšak ta se neuskutečnila. Problémy přetrvávaly a jejich vyřešení znemožnil nástup husitství.

3.2.2 Vývoj řádu od husitství až do vlády Josefa II.

Mnoho členů dominikánského řádu tvrdě nesouhlasilo s reformním hnutím. Krátce po smrti krále Václava IV. 16. 8. 1419 byli dominikáni mezi prvními, kteří byli pronásledováni. Týden po smrti Václava IV. řád ztratil už pět klášterů. Nejdříve byly pustošeny a zničeny kláštery a kostely v Praze, kde došlo k velkým nepokojům. Postupně se nenávist šířila po celém českém území. Kláštery nebyly ušetřeny ani v Písku, Plzni, Klatovech, Lounech. Kromě kláštera v Českých Budějovicích byly zničeny všechny. Husité se nespokojili se zničením klášterů, ale také mnoho bratří pozabýjeli. Dominikáni, kteří přežili, se uchýlili na Moravu, kde byly kláštery před vyplněním husity povětšinou uchráněny.⁴²

Po husitských válkách se dominikáni vrátili do Litoměřic, Plzně, Českých Budějovic a Jablonného, do ostatních měst se již nevrátili. Celá česká provincie byla de facto zničená. Klášter v Brně, Českých Budějovicích a Praze byl připojen k holandské provincii. Zároveň se objevila snaha o reformu, z tohoto důvodu zde sloužilo mnoho cizinců, především ze Španělska a Itálie. V 16. století došlo k dalšímu zrušení několika klášterů, jednalo se o kláštery v Českých Budějovicích, Litoměřicích, Jihlavě a Šumperku, důvodem byl silný pokles bratrů. V některých konventech působil pouze převor s jediným bratrem. V roce 1556 ztratila provincie klášter svatého Klimenta v Praze, počet členů zde klesl na tři, císař Ferdinand I. vydal rozkaz, aby klášter opustili, byli nuceni se přesídlit do opuštěného kláštera u svaté Anny na Františku.⁴³

---

⁴² ČERNUŠÁK, Tomáš; PROKOP, Augustin; NĚMEC, Damián. Historie dominikánů v českých zemích. str. 103.

⁴³ Tamtéž. str. 104.

Bratři, kteří přišli z Itálie, aby pomohli české provincii, se moc neosvědčili, přicházeli hlavně z důvodu vlastního obohacení a neuměli jazyk, což jim bránilo ve své práci. Situace byla natolik vážná, že roku 1573 hrozil skutečný zánik české provincie, naštěstí generál řádu Hyppolit M. Beccaria pochopil, že je potřeba do Čech posílat pouze pečlivé a zkušené bratry. Italy vystřídali bratři z Polska, kteří neměli takové problémy s jazykem. V roce 1608 byly k české provincii připojeny rakouské konventy a také byl připojen klášter v Chebu.⁴⁴ Po českém povstání začala provincie znovu vzkvétat, řádu byly navraceny kláštery, které byly po husitských válkách opuštěné, jednalo se o kláštery v Nymburce, Klatovech, Jihlavě, Písku a Šumperku. Zmatky do řádu přinesla Třicetiletá válka, při které byla zničena celá země. Do Čech byli opět posíláni bratři z ciziny, avšak jejich příchod neznamenal pomoc či naději, ale vyvolal mezi domácími bratry nespokojenost a odpor.

Probíhala snaha o reformu řádu, důraz byl kladen na dodržování kázně, observance a také studia. Na konci 17. století docházelo k postupnému rozkvětu řádu, znovu se zakládaly kláštery, ty stávající byly opravovány. Roku 1706 získala česká provincie osm slezských konventů.⁴⁵ Rozmach řádu byl opět zastaven válkou. Jednalo se o válku o rakouské dědictví, Rakousko bylo donuceno vzdát se Slezska, tím pádem česká provincie ztratila slezské konventy.

3.2.3 Rozpad řádu a jeho následná obnova

V polovině 18. století se mění pohled na církve a religiozitu. Projevuje se názor, že by měla být církev zcela podřízena státu, jelikož je chápána jako národní instituce, a proto podléhá moci panovníků. Snahy o omezení moci církve se v Rakouské monarchii objevují již za vlády císaře Ferdinanda III., avšak plně se rozvíjí za vlády Marie Terezie a Josefa II. Marie Terezie vydávala dekrety a patenty, ve kterých omezovala příjem noviců, zrušila klášterní vězení, zakázala vstup do III. řádů, následně je 17. ledna 1777 určila k rozpuštění.⁴⁶ Císař Josef II. pokračoval v reformách, které započala jeho matka. Roku 1782 vydal reskript, který rušil kláštery kartuziánů, kamaldulů, eremitů, karmelitek, klarisek, kapucínek a františkánek. V roce 1785 však došlo k další vlně rušení klášterů, nejdříve byly rušeny dvorským dekretem některé řádové funkce, k rušení

---

⁴⁴ Tamtéž. str. 105.

⁴⁵ Tamtéž. str. 111.

⁴⁶ ZOUHAR, Jakub. Česká dominikánská provincie v raném novověku (1435-1790). str. 77-78.

jednotlivých konventů byly vydávány dekrety týkající se vždy konkrétního případu.⁴⁷ Této vlně rušení neunikl ani I. řád dominikánského řádu. Z původních 22 konventů zbylo po roce 1790 pouze 7 (4 v Čechách a 3 na Moravě).⁴⁸ Bratři však mohli působit pouze v kostelech a ven směli chodit pouze v civilním oblečení. Česká provincie byla roku 1844 oficiálně zrušena magistrem řádu Vincentem Jandelem a byla sloučena s rakouskou provincií, vznikla tak říšská provincie.⁴⁹ Avšak česká provincie se cítila být rakouskou potlačovaná, a proto se ozývaly hlasy k opětovnému osamostatnění. Po dlouhých přípravách byla česká provincie obnovena 14. 9. 1905, jejím prvním provinciálem byl jmenován Václav Bubeník, sídlem provincialátu se stal konvent u sv. Jiljí v Praze.⁵⁰

K obnově provincie ovšem nestačilo jmenování provinciála, bylo zapotřebí stanovení hranic, obnova zájmu o studium, ale především zjistit kolik bratří se hlásí k provincii. Po obnově české provincie byla pozornost věnována misijní práci. Velký rozmach zažily tzv. lidové misie. „Šlo o jakési farní rekolekce, zpravidla týdenní, obsahující kázání pro různé skupiny věřících a slavení svátosti smíření.“⁵¹ Na počátku 20. století panovala snaha o návrat dominikánů do míst, kde předtím sloužili. Dominikáni projevovali snahu o návrat do Opavy, bohužel k němu nedošlo. Obnovení řádu se ale podařilo v Plzni, kde se řád objevil v roce 1910, a další město, do kterého se podařil návrat, byly České Budějovice, do kterých bratři přišli roku 1916, avšak z důvodu války zde probíhaly majetkové problémy.

3.2.4 Změny v řádu způsobené světovými válkami

Rozvoj kazatelského řádu znemožnila I. světová válka. Stejně jako všichni ostatní, museli dominikáni čelit ekonomickým problémům spojených s nejistotou, co přinese budoucnost. Někteří bratři museli odejít do armády. Nejvíce byli válkou zasaženi bratři laici, mnozí z nich museli narukovat. Odchod laiků způsobil problémy uvnitř klášterů. Kromě problémů, které se týkaly vnitřního fungování klášterů, bylo znemožněno spojení mezi českou provincií a vedením řádu, které sídlilo v Římě.

---

⁴⁷ Tamtéž. str. 80-81.

⁴⁸ Tamtéž. str. 87.

⁴⁹ Tamtéž. str. 88.

⁵⁰ BUBEN, Milan M. Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích. str. 62.

⁵¹ ČERNUŠÁK, Tomáš; PROKOP, Augustin; NĚMEC, Damián. Historie dominikánů v českých zemích. str. 123.

Ukončení války nepřineslo řádu oddych a klid. Rozpad Habsburské monarchie a vznik samostatného Československa pro řád znamenal mnoho povinností, úkolů a starostí. Po ukončení války se mnoho laiků rozhodlo pro odchod z řádu, někteří kněží se také nechtěli vrátit do řádu. Kromě toho, se ozývaly silné hlasy volající po změně stanov a vydání zcela nových. Vznik Československa znamenal, že se řád rozšířil o 3 nové konventy, které dosud spadaly do rakousko-uherské provincie. Řád získal konventy v Ústí nad Labem, Chebu a Košicích.

Po zklidnění situace se ve 20. letech dominikáni zaměřili na publikační činnost. Kromě vydávání publikací se bratři věnovali vydávání časopisů, publikovali například v časopisech *Filosofická revue*, *Na hlubinu* či *Výhledy*. O vydávání titulů i časopisů se staralo nakladatelství Krystal.⁵²

Kromě rozvoje publikační činnosti docházelo k zakládání různých spolků. Zájem o řád se postupně zvyšoval, projevem rozkvětu řádu bylo založení nového konventu v Třeboni roku 1925. Bohužel ve 30. letech došlo ke zrušení konventů v Ústí nad Labem a v Chebu. Další konventy ztratil řád v roce 1938, kdy byla podepsána Mnichovská dohoda. Konvent v Litoměřicích a ve Znojmě ležel v území, které si přivlastnilo Německo, konvent v Košicích se nacházel na území patřící nově Maďarsku.⁵³

Po vypuknutí II. světové války hrozilo dominikánům, že budou muset vstoupit do armády. V listopadu 1939 byla zrušena teologická fakulta v Olomouci, bylo jim znemožněno studium v zahraničí, bylo zastaveno vydávání časopisů a knih. Zajímavý je fakt, že řád vydával letáky a gestapo to nechalo bez povšimnutí.⁵⁴ Docházelo k zabránění klášterních místností gestapem, jinde docházelo k přemístění členů řádu. Představení klášterů byli často podrobováni výslechům a prohlídkám gestapem, někteří bratři byli vězněni.

Válka si vyžádala i několik obětí. Konce války se nedožili fr. Patrik František Kužela, P. Aleš Václav Bouz a terciář Alois Jaroslav Šebesta, kteří zemřeli v koncentračním táboře v Osvětimi, P. Vilém František Schlösinger, který zemřel po propuštění z vězení v Litoměřicích, P. Benedikt František Hronek, který nepřežil pobyt

---

⁵² Tamtéž. str. 132.

⁵³ Tamtéž. str. 147.

⁵⁴ BUBEN, Milan M. Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích. str. 63.

v koncentračním táboře v Terezíně, terciář Jeroným Josef Řezáček, který byl zabit během heydrichiády a sestra Marie Filomena Dolanská, která zemřela v koncentračním táboře v Rawensbrücku.⁵⁵

3.2.5 Řád v době komunismu a změna režimu

Po válce se dominikánský řád snažil o obnovu. Bylo jasné, že to nebude lehké a bude to trvat delší dobu. Bylo zapotřebí navrátit správu klášterů v Ústí nad Labem, Chebu, Litoměřicích a Znojmě do českých rukou. Řád zaznamenal veliký úspěch, jelikož se mu podařilo obnovit konvent v Jablonném pod Ještědí, který byl zrušen během vlády Josefa II. V roce 1947 se začínají objevovat hlasy, které si ztěžují na útlak v publikační činnosti. Mezi dominikány nepanovala shoda názoru na komunismus. Ačkoli byli před komunisty varováni od chorvatských bratrů, mnozí se domnívali, že komunisté zažili během války to, co všichni ostatní a budou lidšší. Avšak po vítězných volbách v únoru 1948 začal policejní režim.

Pronásledování a vyslýchání bratrů začalo velmi brzy po volbách. Mnozí byli zatčeni a rychle odsouzeni. Vrcholem pronásledování byl monstrproces v roce 1950, při kterém byli významní církevní hodnostáři odsouzeni k mnoha letům vězení za velezradu, cílem procesu bylo vytvořit špatné veřejné mínění o církvi a ospravedlnit likvidaci klášterů.⁵⁶ Snaha o likvidaci řádu pokračovala v zákazu publikační činnosti, oficiálním důvodem byla úspora spotřeby papíru. Brzy po zákazu tisku nastalo rušení klášterů. Byl vypracován plán likvidace, který nesl označení „akce K“. Likvidace byla rozdělena do dvou etap. První fáze proběhla v noci ze 13. na 14. dubna, byly zrušeny kláštery ve Znojmě a v Košicích, o dva týdny později byly zabráný všechny ostatní.⁵⁷ Bratři byli internováni v Broumově, Želivě a Králíkách. Jako místa internace byly především kláštery. Státní moc internační kláštery či střediska nazývala pohrdavě „kláštery“.

Řeholníci měli přísný zákaz kontaktu s obyvatelstvem. V internačních kláštřech vládli samozřejmě komunisté, tábor měl svého předsedu a radu, které sloužili strážníci, kteří hlídali kněží 24 hodin denně. Řeholníci museli jako ostatní pracovat 8,5 hodiny od

---

⁵⁵ ČERNUŠÁK, Tomáš; PROKOP, Augustin; NĚMEC, Damián. Historie dominikánů v českých zemích. str. 152.

⁵⁶ Tamtéž. str. 174.

⁵⁷ Tamtéž. str. 183.

pondělí do pátku, někteří pracovali na poli, jiní v továrnách nebo se starali o klášter. V době zaměstnání bylo zakázáno nosit hábit. Cílem táborů byla převýchova řeholníků, za tímto účelem jim byly předčítány články z tisku, mimo to probíhalo školení marxismu-leninismu a promítání vhodných filmů.⁵⁸

Postupné uvolňování nastalo v 60. letech. Velkou nadějí znamenal rok 1968. Jistá míra svobody, kterou s sebou nesl tento rok, se vztahovala i na řád. V omezené míře mohli dokonce bratři veřejně vystupovat. V létě se v Praze konalo shromáždění bratří, na kterém se projednávala budoucnost řádu. Jelikož nebyl možný návrat do klášterů, byl zde přijat návrh, aby se bratři snažili vytvářet malé komunity na farách. Podařilo se to uskutečnit v Praze, Plzni, Jablonném v Podještědí, Olomouci a ve Znojmě.

V období 1969-1970 se projevovaly dozvuky uvolnění z roku 1968, zároveň ale bylo zřejmé, že politický dohled nad církví se bude zvyšovat. Režim měl v plánu opětovnou likvidaci řeholního života. Dominikánům byla odnímána povolení k praktikování duchovní činnosti a přemísťováním jednotlivých bratří byly zničeny malé farní komunity. Duchovní byli opět sledováni tajnou policií, vyslýcháni a vězněni. Fungování řádu probíhalo tedy tajně. Bylo nutné vytvořit nový statut provincie. Tento nový statut byl schválen na generální radě roku 1980. Statut představuje dokument popisující fungování řádu v době útisku. Popisuje řízení a rozdělení provincie, přijímání bratří či ekonomickou správu. 80. léta se stala pro řád poměrně úspěšná, jelikož docházelo k uvolňování režimu, začal se zvyšovat počet členů řádu.

V listopadu 1989 se mnoho členů řádu aktivně podílelo na svržení komunistického režimu. Kněží se podílely na činnosti Občanského fóra a bratři klerici přispěli k tomu, že studenti teologické fakulty v Litoměřicích se připojili ke stávce konané 20. listopadu 1989.⁵⁹ Po sametové revoluci bylo nutné vyřešit budoucnost řádu. Za tímto účelem se konala provinciální kapitula 29. ledna 1990 v Olomouci. Byla oficiálně obnovena činnost Československé provincie a do roku 1991 se dominikáni vrátili na místa, kde působili v meziválečném období, výjimkou byl Cheb a

---

⁵⁸ Tamtéž. str. 186-188.

⁵⁹ Tamtéž. str. 229.

Litoměřice.⁶⁰ Pro řád tak započala náročná práce obnovy konventů, ale i řádového života.

3.2.6 Současná činnost řádu

V současné době se dominikáni věnují studiu mnoha oborů. Snaží se naplňovat poslání řádu, kterým je hlásání pravdy. Moderní společnost se snaží přesvědčit, že spojení vědy a víry není nemožné.

Za účelem oslovení lidí vznikl i Misijní autobus milosrdenství. Tato akce se koná již od roku 1991 a její náplní je duchovní obnova českého národa. Mimo to se snaží odstranit nedůvěru pramenící z minulosti. Projekt disponuje upraveným autobusem, ve kterém se nachází knihovna či výsuvný oltář. Akce zahrnuje pořádání přednášek na středních školách o postoji k církvi, dále vytváří program pro skautské tábory, na kterých se děti seznamují se základy křesťanství a důležitou složkou jsou lidové misie.⁶¹

Řád se dále podílí na fungování Hnutí Světlo – Život (Oázy). Hnutí se zaměřuje na oslovení mládeže a na hlubší zapojení člověka do církve. Další činností řádu je Mariánský růžencový apoštolát, který pořádá setkání mariánských ctitelů, zájezdy na poutní místa a stará se o správu růžencových bratrstev. Řád také organizuje Akademické týdny v Novém Městě nad Metují, pořádá přednášky, besedy a umělecká vystoupení. Činnost řádu podporuje nahrávací studio VERITAS. Dále řád vydává časopisy např. Salve, Amen, Revue církevního práva. Zabývá se také pedagogickou činností na univerzitách v Praze, Brně, Ústí nad Labem, Plzni a Olomouci.⁶²

O podporu dominikánského řádu se stará také nakladatelství Krystal OP, které vzniklo v roce 1993 a sídlí v pražském dominikánském klášteře. Nakladatelství publikuje teologickou, duchovní, filosofickou a dominikánskou literaturu. Krystal OP navazuje na činnost dominikánské edice Krystal (Olomouc), které vydávalo v letech 1927-1948. Nakladatelství se postaralo o prohloubení náboženské vzdělanosti. Kromě knih vydávalo také periodika, studijní listy a dominikánské publikace.⁶³

---

⁶⁰ BUBEN, Milan M. Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích. str. 65.

⁶¹ DUKA, Dominik. Dominikáni. str. 28-29.

⁶² BUBEN, Milan M. Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích. str. 65-66.

⁶³ Krystal OP. [online]. Dostupné z URL: < <http://www.krystal.op.cz/> > [citováno dne 2013-03.03].

3.3 Jak se stát příslušníkem řádu

Pokud se člověk rozhodne vstoupit do řádu, jeho první krok vede k oslovení nějakého bratra, který mu pomůže v dalších krocích. Člověk by měl splňovat určitá kritéria, aby se mohl stát dominikánem. Mezi kritérii existují rozdíly podle toho, zda se člověk chce stát bratem kazatelem anebo příslušníkem laického sdružení. Pro obě možnosti platí to, že člověk je skutečně rozhodnutý zasvětit svůj život Kristu a církvi, dále musí být člověk pokřtěný a biřmovaný katolík, musí vést spořádaný život. Rozdíl spočívá ve vzdělání. U laického sdružení nezáleží, jakého člověk dosáhl vzdělání, ale u bratrů kazatelů je důležité, aby zájemce o vstup do řádu měl ukončené středoškolské vzdělání a pokračoval ve vzdělání na vysoké škole.

Vstup do řádu je rozdělen do několika etap. První etapa se nazývá přednoviciát. Tato doba trvá přibližně půl rok. Kandidáti tráví určitý čas v komunitě a část v běžném světě. Během tohoto období se o ně stará jeden z bratrů, který jim pomáhá zjistit, zda opravdu chtějí být knězi. S bratrem se scházejí na jeden víkend v měsíci, hovoří o životě v klášteře, o řeholním životě a o významu slibů čistoty, chudoby a poslušnosti. Po přednoviciátu nastává období noviciátu, aby zájemce do něj postoupil, musí uspět v psychologických testech a v přijímacích pohovorech.⁶⁴ Během noviciátu hledá člověk své povolání. Noviciát trvá přibližně jeden rok. Vstup do noviciátu začíná obláčkou. Jedná se o obřad, během něhož bratr přijme v kruhu bratří dominikánský hábit, který znamená, že bratr bude následovat Krista, tak jak to dělal sv. Dominik. Noviciát je společný pro bratry kněze i pro bratry laiky. Bratři novicové jsou pod vedením otce novicmistr, který se jim snaží pomáhat v jejich povolání. Bratři novicové žijí společně s ostatními bratry v klášteře, účastní se obřadů, ale ještě nejsou členy řádu. Skutečným členem řádu se bratr stane až po přijetí prvních slibů, stává se z něho řeholník. Během nich bratr zasvěcuje svůj život Bohu, přijímá řeholi sv. Augustína a zavazuje se dodržovat stanovy řádu. Bratři studenti studují a zároveň žijí řeholním životem uvnitř své komunity, kde se snaží stát bratry kazateli. Společenství bratří studentů, kterému se říká klerikát, není odděleno od zbytku komunity jako během noviciátu. Po několika letech skládá bratr tzv. slavné sliby, které se obsahem neliší od prvních slibů, ale složení slavných slibů bratr zasvěcuje život Bohu až do smrti, tento celoživotní závazek má tedy

---

⁶⁴ DUKA, Dominik. Dominikáni. str. 25.

větší význam. Bratr přijímá větší odpovědnost nejenom za sebe, ale také za formování celé komunity. Posledním stupněm na pomyslné stupnici je jáhenské a kněžské svěcení. Přijetím nejdříve jáhenského a následně kněžského svěcení bratr završuje svou základní formaci a může se již naplno věnovat svému povolání, kterým je kázání pro spásu duší.⁶⁵

---

⁶⁵ Česká dominikánská provincie. [online]. Dostupné z URL: < <http://www.op.cz/> > [citováno dne 2013-03-03].

4 DOMINIKÁNSKÝ ŘÁD V PLZNI

Město Plzeň bylo založeno králem Václavem II., přesné datum založení není známo, ale nejčastěji se uvádí rok 1295. Před založením města již existoval hrad Plzeň a Stará Plzeň, avšak jejich poloha nebyla příliš výhodná, a proto se hledalo nové místo pro založení města, takové místo se našlo nedaleko na soutoku čtyř řek. Není přesně doloženo, odkud přišli první obyvatelé, ale předpokládá se, že z velké části přišli ze Staré Plzně, v prvních letech zde žilo přibližně 300 rodin.

Významnou úlohu při vývoji města v předhusitské době sehrála církev. Postupem času byl založen domek jeptišek, fara, špitál a dva kláštery. Ve středověku mělo město jeden klášter a pouze Plzeň byla výjimkou. Kromě kláštera františkánů byl založen ještě klášter dominikánů. Dominikánskému klášteru se říkalo černý klášter a františkánskému šerý.⁶⁶

4.1 Dominikáni v době předhusitské

O příchodu dominikánů do Plzně se traduje pověst, ve které se říká, že dominikáni přišli do města v roce 1218 spolu se sv. Hyacintem, který zde měl postavit ženský klášter, ten byl ale záhy změněn na mužský.⁶⁷ Je to však čirá pověst, jelikož město bylo založeno o mnoho let později a klášter neexistoval před založením města.

Nejstarší dvě listiny, které se zmiňují o dominikánském klášteru v Plzni, pocházejí z roku 1300. První listina se týká basilejského biskupa Petra Aichspaltera, který udělil převorovi konventu čtyřicetidenní odpustky pro ty, kteří přispějí na stavbu klášterního kostela. V druhé listině jsou zmiňováni 3 arcibiskupové a 7 biskupů, kteří rovněž udělují čtyřicetidenní odpustky pro věřící, kteří přispějí na stavbu dominikánského kostela sv. Ducha v Plzni.⁶⁸

Kdo přesně dominikány do Plzně přivedl, není zcela jasné. Pozdější listiny se vyjadřují všeobecně a konkrétní jména neuvádějí. V souvislosti s dominikánským řádem jsou často skloňované dva významné rody, jedná se o rod Hroznatovců a Drslaviců.

---

⁶⁶ BĚLOHLÁVEK, Miloslav a kol. Dějiny Plzně. 1, Od počátků do roku 1788. str. 56.

⁶⁷ STRNAD, Josef. Dějiny kláštera dominikánského v Plzni od svého založení až do zrušení: (1300-1785.). str. 4.

⁶⁸ MAYER, Pavel, OP. Dominikáni v Plzni. str. 4.

Z toho se usuzuje, že bratry kazatele pravděpodobně přivedl do města někdo z těchto šlechtických rodů. O historii dominikánů do husitských válek se nezachovalo mnoho záznamů. Obecně se předpokládá, že si dominikáni velmi rychle dokázali získat ve městě vážnost a přízeň. Dominikáni pracovali se všemi sociálními vrstvami, s vesničany, s měšťany tak i se šlechtou. Řád získával mnoho darů a také v něm působilo několik šlechticů.⁶⁹

Všichni dominikáni ve městě tvořili konvent, který se poprvé objevuje roku 1300. O počtu bratrů v konventu neexistují žádné záznamy až do roku 1373, kdy se uvádí celkem 9 bratrů. Tento počet se významně neměnil, v roce 1411 zde působilo 11 bratrů, všichni byli kněží a kromě nich v klášteře působili novicové a laikové. Celkově se tedy počet pohyboval okolo patnácti osob. V čele konventu stál převor, který byl volen kněžími na 3 roky. Zda toto pravidlo bylo skutečně dodržováno, není jasné, jelikož se dochovalo pouze několik jmen převorů, kteří působili v období do příchodu husitství, je tedy velmi pravděpodobné, že byli voleni opakovaně. Známými převory byli – br. Amch, br. Bohuchval, br. Jan, br. Hermann, br. Matěj a br. Petr.⁷⁰ Za prvního převora dominikánského kláštera je považován br. Stanislav, syn Prostěje z Čemín, který se stal převorem roku 1354.⁷¹ Kromě převora působil v klášteře podpřevor, kterého si volil sám převor. Podpřevorů je také známo pouze několik, další zmínky ještě hovoří o lektorech. Významným titulem mezi dominikány byl titul kazatel. Do husitských válek tento titul získali pouze 3 dominikáni – br. Vít, br. Matěj a br. Jan.⁷²

Ve středověku církev zajišťovala vzdělávání. O vzdělávání dětí se staral řád františkánů, řád německých rytířů a samozřejmě i dominikáni. O škole při dominikánském konventu se dozvídáme z několika listin. Ve škole se učili chudí chlapci, kteří se chtěli stát mnichy. Nejdříve museli absolvovat noviciát, který trval jeden rok, pak se mohli teprve vzdělávat. Vyučovala se zde především latina. Dále zde

---

⁶⁹ STRNAD, Josef. Dějiny kláštera dominikánského v Plzni od svého založení až do zrušení: (1300-1785.). str. 6.

⁷⁰ Tamtéž. str. 7.

⁷¹ BUBENÍK, Norbert. Ročenka dominikánské farnosti P. Marie Růžencové v Plzni V. str. 5.

⁷² STRNAD, Josef. Dějiny kláštera dominikánského v Plzni od svého založení až do zrušení: (1300-1785.). str. 7-8.

fungovala vyšší klášterní škola, kde se vyučovala svobodná umění a teologie. Úspěšní studenti byli posíláni do Prahy, aby zde pokračovali ve svém vzdělávání na univerzitě.⁷³

4.1.1 Dominikánský klášter

Klášter se nacházel u hradeb v severozápadní části města a zabíral plochu přibližně 6000 m². Na této ploše mělo údajně stát 12 až 16 domů, kostel sv. Ducha se hřbitovem, konvent, hospodářská stavení, rozsáhlá zahrada a dvůr. Střed konventu tvořilo nádvoří, které mělo podobu obdélníku, uvádějí se rozměry 14,5 m x 25,5 m. Okolo nádvoří se nacházel gotický ochoz a ambit. Na ochoz navazovaly obyvací místnosti. Samotný vchod do konventu vedl z Dominikánské ulice, na severní a západní straně od konventu se nacházela klášterní zahrada, za kterou byl hospodářský dvůr s konírnou a se stájemi.⁷⁴

Stavba kostela sv. Ducha byla hotova do roku 1314. Nejednalo se však o velkoryse pojatou stavbu, ba naopak v dokumentech je označován jako kaple. Kostel sv. Ducha byl postaven v gotickém slohu a měl celkem čtyři oltáře. První oltář nesl název oltář sv. Ducha, druhý se jmenoval oltář Nejsvětější Trojice a sv. Vavřince. Ten byl postaven roku 1363. Nechali jej vybudovat bratři Bozděch ze Svinné, Bušek z Mostišť, Jan z Hřešihlav s manželkou a Oněš z Hřešihlav. Třetí se nazýval oltář sv. Kříže. Byl vybudován okolo roku 1384 a jeho výstavbu financoval Sezema z Podmokel. Poslední oltář se nazýval oltář sv. Ondřeje. Zmínka o něm se objevuje roku 1395 a na jeho stavbu daroval peníze měšťan Vojslav. Kromě kostela sv. Ducha se při klášteře nacházela také kaple Panny Marie. Kde se kaple nacházela, nelze určit, jelikož o ní existují pouze dvě zmínky z let 1384 a 1385, dále se pak o ni nikde nepíše.⁷⁵

Klášter během poměrně krátké doby nabyt rozsáhlý majetek. Štědré dary mu poskytovalo mnoho vesnic. Kromě peněžních darů také obdržel pole, lesy i celé dvory. Již na počátku 15. století byl dominikánský řád velmi bohatý, který se plně přizpůsobil potřebám města.

---

⁷³ MAYER, Pavel, OP. Dominikáni v Plzni. str. 6.

⁷⁴ STRNAD, Josef. Dějiny kláštera dominikánského v Plzni od svého založení až do zrušení: (1300-1785.). str. 11.

⁷⁵ Tamtéž. str. 9-11.

4.2 Doba husitská 1419-1434

V roce 1412 se do města dostává dopis od Jana Husa, ve kterém vyslovuje svůj nesouhlas s nynějším chováním církve, hovoří o její špatnosti a lhovosti, a vybízí měšťany, aby se navrátili k původní jednotě a svornosti.⁷⁶

V Plzni v této době docházelo k silným roztržkám mezi mnišskými řádami a farním duchovenstvem. Tyto spory se samozřejmě nelíbily mnoha Plzeňanům, i proto zde názory Jana Husa měly mnoho stoupenců. Duchovenstvo bylo rozdělené na 2 části. Jedna část duchovních reformy přijímala a druhá část je zarputile odmítala. Spory také způsoboval majetek. Rytířský řád postupem času nabyl mnohem větší majetek než mnišské řády, u kterých to vyvolávalo silnou vlnu nevole. Svou roli zde sehrál také národnostní aspekt, jelikož Plzeň byla především česká, ale členy rytířského řádu byli Němci. Spory vyvrcholily roku 1414, kdy byli příslušníci rytířského řádu vyhnáni z města.⁷⁷

Významnou osobou, která se v této době dostává do popředí, je Václav Koranda starší, který patřil mezi nejsilnější přívržence husitského hnutí. Právě on přivedl do města radiální husity pod vedením Jana Žižky z Trocnova. Za jeho působení se Plzeň stala centrem husitského hnutí a byla nazývána „městem slunce“.⁷⁸ Působení Václava Korandy st. a Jana Žižky neznamenal nic dobrého pro dominikánský řád, jelikož dominikáni byli silnými odpůrci husitského hnutí. Pravděpodobně Václav Koranda st. vydal 16. 8. 1419 příkaz k vyhnání dominikánů z města. Klášter i s kostelem byl zpustošen a vypálen.⁷⁹

Avšak obliba husitského hnutí mezi Plzeňany rychle klesala. Rozpory vyvrcholily 23. 3. 1420, kdy Jan Žižka se svými stoupenci z města odešel a spolu s ním město opustili i plzeňští radikálové s Václavem Korandou st. Od této chvíle se z Plzně stala opora všech nepřátel husitského hnutí, město tedy přešlo na stranu Zikmunda.⁸⁰

---

⁷⁶ STRNAD, Josef. Dějiny kláštera dominikánského v Plzni od svého založení až do zrušení: (1300-1785). str. 16.

⁷⁷ BĚLOHLÁVEK, Miloslav a kol. Dějiny Plzně. 1, Od počátků do roku 1788. str. 74.

⁷⁸ MAYER, Pavel, OP. Dominikáni v Plzni. str. 7.

⁷⁹ STRNAD, Josef. Dějiny kláštera dominikánského v Plzni od svého založení až do zrušení: (1300-1785). str. 16.

⁸⁰ Autorský kolektiv. Dějiny Plzně v datech. str. 31.

Nedlouho po odchodu husitů se do města navrátili příslušníci dominikánského řádu. Stál před nimi nelehký úkol, kterým bylo znovu postavit či opravit kostel. Avšak práce postupovala velmi pomalu z důvodu obléhání města a tudíž nemožnosti stavět. Plzeň byla obléhána husity celkem pětkrát, poslední pokus husitů o ovládnutí města proběhl v roce 1434, avšak na pokyn Prokopa Holého odtáhli 8. nebo 9. května od Plzně k Lipanům, kde byli husité definitivně poraženi.⁸¹ Ačkoli se dominikáni do města navrátili, vztahy mezi řádem a obyvatelstvem byl narušen vlivem husitských výbojů. Obnovit důvěru nebylo lehké a opravdu se to podařilo až v 17. století.

4.3 Rozvoj dominikánského řádu do roku 1775

Po husitských válkách se dominikánský řád rozhodl postavit nový kostel, jelikož kostel sv. Ducha byl malý a nestačil pro konání bohoslužeb. Základy nového kostela, který byl zasvěcen sv. Markétě, byly položeny v roce 1446. Největšími dobrodinci, kteří přispěli na stavbu kostela, byli páni z Rýzemberka a ze Švihova. Stavba byla dokončena až okolo roku 1500.⁸² V roce 1507 postihlo město velké neštěstí, velkou část města zničil rozsáhlý požár, který se nevyhnul ani dominikánskému klášteru. Požár zasáhl kostel sv. Ducha, konvent i dostavěný chrám sv. Markéty.⁸³

Opravy trvaly celé 16. století. Nejvíce na opravy přispěli Jan Chrta, Anna Švanková a Anna Vokounová. Za jejich peníze bylo postaveno celé klenutí a sklepy. Na výmalbě kláštera se podílely cechy a okolní šlechta. Anna Haufová, bohatá plzeňská měšťanka, zaplatila stavbu věže. Chrám sv. Markéty byl trojlodní a celková jeho délka byla 46 metrů. V chrámu bylo postaveno 12 oltářů, avšak přesné informace se dochovaly pouze o čtyřech z nich. Hlavní oltář byl postaven z peněz Matouše Houfa. Další oltáře se nazývaly oltář sv. Jakuba, oltář sv. Rocha a oltář sv. P. Marie Růžincové.⁸⁴ Součástí chrámu sv. Markéty byla neobyčejně vysoká věž, která měřila přibližně 100 metrů. Věž byla celá postavena z kamene, nacházela se napravo od hlavního vchodu a na jejím vrcholu byla makovice s křížem. O velkoleposti stavby celého chrámu svědčí i fakt, že

---

⁸¹ Autorský kolektiv. Dějiny Plzně v datech. str. 28.

⁸² MAYER, Pavel, OP. Dominikáni v Plzni. str. 9.

⁸³ STRNAD, Josef. Dějiny kláštera dominikánského v Plzni od svého založení až do zrušení: (1300-1785.). str. 18.

⁸⁴ Tamtéž. str. 23-24.

se o ní vyjádřil provinciál ve svém dopise generálnímu magistrovi řádu, ve kterém o chrámu hovoří jako o nejkrásnějším v celé provincii.⁸⁵

Celé 16. století se neslo v duchu roztržek mezi dominikány a faráři. Nejdříve se spory týkaly kázání. Faráři si stěžovali, že dominikáni slouží mše v klášteře ve stejnou dobu jako oni ve farním chrámu. Dominikánům bylo následně nařízeno, aby sloužili mše v jinou dobu. Jindy si faráři stěžovali, že dominikáni zavádějí nejrůznější novely. Spor o kázání byl vystřídán sporem o zpověď. Faráři chtěli, aby se lidé zpovídali ve farním kostele a zde také přijímali. Věc urovnali konšelé, kteří po farářích chtěli, aby nevyžadovali takovou přísnost. Zvláštní situace nastala po nástupu krále Ferdinanda I., zakázal dominikánům v Plzni kázat německy, svá kázání mohli pronášet pouze v češtině. Posléze Ferdinand I. od nařízení upustil a dominikánům dovolil opět kázat v němčině.⁸⁶

Objevily se také snahy, aby se v Plzni usadil jezuitský řád. Jeho sídlo mělo být zřízeno v dominikánském klášteře. Scribonius požadoval od dominikánského provinciála, aby plzeňští dominikáni přenechali svůj klášter jezuitům. V této době žili v klášteře pouze 2 bratři, vztah mezi dominikány a městem byl špatný, což dokazuje žádost městské rady z roku 1562, ve které se radní obracejí na arcivévodu Maxmiliána s prosbou, aby se přimluvil u císaře ohledně výměny dominikánů za jezuity. Odchod dominikánů musel schválit papež, avšak roku 1566 se jím stal Pius V., který byl původně členem dominikánského řádu, spor utichl a dominikáni v Plzni zůstali.⁸⁷

V 2. polovině 16. století se setkáváme s úpadkem dominikánského duchovního života. Bratři nevedli vzorný život, který správně vést měli. Ohledně počtu bratrů v klášteře není mnoho zmínek. Většinou je uváděn pouze převor nebo podpřevor, ale o celkovém počtu se nic nedovídáme. Z několika listin si lze odvodit, že počet byl velmi malý. Města si obecně v 16. století stěžují na nízký počet mnichů, a proto sem byli posíláni duchovní z Polska, Německa a Itálie. Ještě v 16. století se objevovaly informace o klášterní škole, pak ovšem zprávy chybí a usuzuje se, že škola zanikla.⁸⁸ V roce 1602 se objevila první zmínka o bratrstvu růžence blahoslavené Panny Marie při

---

⁸⁵ MAYER, Pavel, OP. Dominikáni v Plzni. str. 9.

⁸⁶ STRNAD, Josef. Dějiny kláštera dominikánského v Plzni od svého založení až do zrušení: (1300-1785).. str. 18-19.

⁸⁷ ZOUHAR, Jakub. Česká dominikánská provincie v období raném novověku (1435-1790). str. 51.

⁸⁸ STRNAD, Josef. Dějiny kláštera dominikánského v Plzni od svého založení až do zrušení: (1300-1785).. str. 21.

stejnojmenném oltáři v kostele sv. Markéty. Další zmínka pochází z roku 1611, kdy se hovoří již o arcibratrstvu, jeho převorem byl M. Kašpar Ladislav Stehlík z Čenkova. Arcibratrstvo sdružovalo vzdělané a významné plzeňské měšťany, kteří se společně věnovali sborovému zpěvu, recitaci atd.⁸⁹

Na počátku 17. století se klášter postupně rozvíjel, již byla překonána duchovní krize z 16. století, bohužel následující okolnosti dalšímu rozvoji nebyly nakloněny. Během českého stavovského povstání zůstala Plzeň na straně katolické církve a vídeňského císaře. Tento postoj však pro město znamenal, že stálo proti přesvědčení většině českého národa. Plzeň musela čelit útoku, avšak 21. 11. 1618 byla Plzeň pod vedením hraběte Arnošta z Mansfeldu poprvé vojensky dobyta. 26. 11. 1618 vojáci vyplenili dominikánský klášter, oba kostely a byl zničen i dominikánský archiv.⁹⁰ V roce 1619 se dokonce v dominikánském klášteře ubytoval oddíl mansfeldských vojáků. Dominikáni a celé město si mohlo konečně oddechnout až v roce 1621, kdy vojáci město opustili.

Klášteř se nevedlo moc dobře, řád měl nejvýše šest členů, převory se stávali mniši z Polska či Německa. Ti však špatně hospodařili s klášterním majetkem a o kázeň se také nestarali. Poměry se velice zhoršovaly a řád upadal. Obrat nastal v roce 1678, kdy byl za převora zvolen Albert Hennigar, který pocházel ze šlechtického rodu Hennigerů ze Štěnovic a Horšic.⁹¹ Rozhodl se navrátit klášteru jeho ztracenou slávu, a proto se horlivě ujal oprav. Zasadil se také o rozšíření konventu, aby zde mohlo pobývat více bratrů.

V roce 1708 hraběnka Kateřina Vratislavová z Mitrovic, členka dominikánského řádu, požádala císaře Josefa I. o vybudování ženského dominikánského kláštera v Plzni. Povolení jí bylo uděleno až po nějaké době. Stavba byla započata v roce 1712, stavitelem byl Jakub Auguston ml. Klášter dominikánek zahájil svou činnost v roce 1714.⁹² Již 1. 4. 1712 přišly první čtyři jeptišky z kláštera Dominikánek u sv. Anny ve Starém Městě Pražském, které se prozatím ubytovaly v soukromém domě. Klášterní

---

⁸⁹ MAYER, Pavel, OP. Dominikáni v Plzni. str. 11.

⁹⁰ Autorský kolektiv. Dějiny Plzně v datech. str. 71-76.

⁹¹ STRNAD, Josef. Dějiny kláštera dominikánského v Plzni od svého založení až do zrušení: (1300-1785.). str. 21

⁹² Autorský kolektiv. Dějiny Plzně v datech. str. 91-92.

kostel sv. Anny byl dostavěn v roce 1735, nečekala ho ovšem dlouhá budoucnost, jelikož roku 1782 byl ženský klášter zrušen a byla zde zřízena škola. V době zrušení kláštera zde žilo 21 jeptišek.⁹³

V roce 1729 zachvátil Plzeň opět požár, po kterém bylo zničeno nebo poškozeno 40 domů. Plameny se nevyhnuly ani klášteru. Nejdříve požár zachvátil kostel sv. Ducha, pak se rozšířil dále na konvent, chrám sv. Markéty, věž a stáje. Bratři museli nějakou dobu hledat nocleh u měšťanů a u františkánů. Uvádí se, že v této době žilo v klášteře 14 bratrů. Byl zvolen nový převor, stal se jím Urban Khiner, který měl před sebou nelehkou práci. Co nejdříve se začalo s opravami, nejdříve byl opraven konvent, následně kostel sv. Ducha a pak kostel sv. Markéty.⁹⁴

Dalším neštěstím, které postihlo dominikánský řád, byl vpád francouzsko-bavorského vojska v roce 1741. Vojsko chtělo v budově kláštera a kostel vybudovat svou nemocnici, nakonec se vojáci spokojili s kostelem sv. Ducha a několika místnostmi ve spodním patře konventu. Vojsko u dominikánů sídlilo do května 1742, kdy muselo Plzeň opustit.⁹⁵

V 18. století opět při dominikánském klášteře fungovala škola. Jednalo se o nižší gymnázium, ze kterého žáci odcházeli do Klatov na vyšší stupeň gymnázia. Když byl zrušen jezuitský řád v Klatovech a s ním i gymnázium, přesunula se výuka do Plzně, kde vzniklo v roce 1776 pětileté gymnázium, o jeho správu se starali plzeňští dominikáni až do roku 1787.⁹⁶

24. 9. 1785 vydal císař Josef II. dvorský dekret, který nařizoval zrušení mnoha klášterů, které byly označeny jako postradatelné pro výkon duchovní péče.⁹⁷ Mezi zrušenými kláštery byl dominikánský klášter v Plzni. Klášter s hospodářskými budovami koupila Plzeň za 855 zlatých v roce 1787. Kostel sv. Markéty byl prodán roku 1792 pěti plzeňským měšťanům, kteří ho nechali roku 1802 zbořit. V bývalém konventu byla

---

⁹³ PODLAHA, Antonín. Posvátná místa království českého. Řada první, Arcidiecese Pražská. Díl 2., Vikariáty: Berounský, Bystřický a Plzeňský: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů a jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém. str. 249-251.

⁹⁴ STRNAD, Josef. Dějiny kláštera dominikánského v Plzni od svého založení až do zrušení: (1300-1785.). str. 32.

⁹⁵ Tamtéž. str. 32.

⁹⁶ MAYER, Pavel, OP. Dominikáni v Plzni. str. 13-14.

⁹⁷ Autorský kolektiv. Dějiny Plzně v datech. str. 108.

zřízena nemocnice, která sloužila do roku 1895. Na dvoře dominikánského kláštera byla postavena nová budova, ve které měl sídlo krajský soud.⁹⁸

4.4 Návrat dominikánů a jejich činnost do roku 1950

Po odchodu v roce 1792 trvalo velmi dlouhou dobu, než se řád navrátil zpět. Návratu předcházela žádost Pražského Konventu Dominikánů u sv. Jiljí ze dne 10. prosince 1907, ve které požadují svolení ke stavbě kláštera v Plzni. „*Veleslavené c. k. místodržitelství! V účtě podepsaný Konvent řádu kazatelského sv. Dominika u sv. Jiljí v Praze máje na zřeteli, že město Plzeň při svém rozkvětu postrádá dosud potřebných kostelů a že celé nové čtvrti na tak zvaném Pražském předměstí není vůbec žádného chrámu Páně, zamýšlí za souhlasu nejduštnj. kníž. arcib. Ordinariátu v Praze ve své čtvrti a to poblíže Nepomucké třídy založiti filiální Konvent pro 3 řádové kněze a bratry laiky. Za tímto účelem vystavěl by Konvent náš vlastním nákladem nový kostel a potřebnou budovu klášterní a převzal by i sustentaci uvedeného počtu filiálce přidělených osob. Poněvadž řád náš jest v Rakousku odedávna uznán a již i v samé Plzni – jak tomu nasvědčuje až na dnešní časy zachovaný název jedné městských ulic – klášter míval prostředky Konventu jako majitele dluhu prostých statků Bráníka, Řevnic a Vysočan ku zmíněnému účelu postačí, žádá v účtě podepsaný Konvent řádu kazatelského sv. Dom. u sv. Jiljí v Praze za souhlasu spolupodepsaného provinciála česko-moravské provincie řádové: Veleslavené c. k. místodržitelství načež zamyšlené založení nového kláštera řádového v Plzni blahosklonně povolili a se stavbou nového kostela i budovy klášterní svůj souhlas projeviti. Konvent řádu kazatelského sv. Dominika u sv. Jiljí.*“⁹⁹

Dominikáni se skutečně navrátili do města dne 1. 5. 1910, kdy do své správy převzali na Pražském předměstí kostel sv. Mikuláše.¹⁰⁰ Bratři, kteří do Plzně přišli, byli P. Bruno Bárta, P. Augustin Strnad, P. Bonaventura Hejzlar a P. Ambrož Podhradský, do jejich farnosti spadalo 31 291 katolíků, 129 nekatolíků, 153 Židů a 58 osob bez vyznání.¹⁰¹ Dosavadní řešení však bylo provizorní, kostel sv. Mikuláše nestačil potřebám rychle se rozvíjejícího předměstí.

⁹⁸ STRNAD, Josef. Dějiny kláštera dominikánského v Plzni od svého založení až do zrušení: (1300-1785.). str. 33.

⁹⁹ Kronika ctih konventu dominikánů z let 1910-1950. str. 2-3.

¹⁰⁰ BUBEN, Milan M. Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích. str. 116.

¹⁰¹ BUBENÍK, Norbert. Ročenka dominikánské farnosti P. Marie Růžencové v Plzni V. str. 5.

Stavba nového dominikánského kostela byla započata 1. 5. 1912, budování probíhalo velice rychle, jelikož byl kostel dostavěn již 30. 10. 1913, kdy ho vysvětil pražský arcibiskup Lev kardinál Skrbenský z Hříště.¹⁰² Návrh kostela vypracoval Antonín Möller, který se nechal inspirovat německou modernou a také secesí, hlavním stavitelem byl Eduard Sochor.¹⁰³ Kostel byl zasvěcen Panně Marii Růžencové a první mše se konala 1. 11. 1913, kázal ji P. Ignác Hykade, zajímavostí bylo, že v kostele ještě nebyly lavice a lidé tedy museli během mše stát.¹⁰⁴ Prvním farářem v novém kostele P. Marie Růžencové se stal P. Bruno Bárta, který byl skvělým kazatelem a zakladatelem lidových misí u nás.

V kostele nemohly chybět varhany. Varhany v kostele Panny Marie Růžencové byly na svou dobu velmi kvalitní a moderní. O jejich výrobu se postaral významný český varhaník Emanuel Šimon Petr. Nástroj měl pneumatickou výpustnou trakturu, dva manuály a pedál. Měchy byly poháněny elektromotorem se systémem řemenových převodů, dále měly klasické postavení s hracím stolem uprostřed před korpusem. V původním provedení varhany sloužily až do konce 2. světové války.¹⁰⁵

Kapacita kostela činí přibližně 4 000 osob a nachází se v něm 5 oltářů. „Hlavní oltář je velmi krásný. Nad svatostánkem je sousoší P. Marie Růžencové: proti sobě klečí dva největší světcí řádu, sv. Dominik zakladatel, a sv. Pius V., papež. Nad nimi se vznáší Královna sv. růžence. Nad celým oltářem se klene mohutný baldachýn. Uměleckým dílem na hlavním oltáři je svatostánek, který je ozdoben reliéfy dvou klečících andělů, klasů a révy, tepanými ručně v měď a zlacenými, dle návrhu umělce br. Pantaleona z řádu benediktinského v Emausích. – Po stranách jsou dva oltáře: Bož. Srdce Páně a sv. Josefa, které byly pořízeny o hodně později: r. 1923. Na oltáři sv. Josefa jsou dvě novější sochy, sv. Václava a sv. Ludmily (r. 1941). Sochy jsou umělecké, jsou řezány z lipového dřeva, polychromované a zlacené.“¹⁰⁶ Zbylé dva oltáře se nazývají oltář P. Marie Bolestné a oltář P. Marie Lurdské. Kostel měl do roku 1917 celkem pět zvonů, ale

---

¹⁰² BUBEN, Milan M. Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích. str. 116.

¹⁰³ JANČÍKOVÁ, Kristýna. Kámen a cesty člověka. str. 9.

¹⁰⁴ BUBENÍK, Norbert. Ročenka dominikánské farnosti P. Marie Růžencové v Plzni V. str. 5.

¹⁰⁵ Minus. [online]. Dostupné z URL: < <http://www.minus.cz/sbor/organ.htm> > [citováno dne 2013-03-06]

¹⁰⁶ BUBENÍK, Norbert. Ročenka dominikánské farnosti P. Marie Růžencové v Plzni V. str. 6.

tři největší z nich Maria (1 350 kg), Dominik (950 kg) a Václav (700 kg) byly zrekvírovány, zůstaly pouze dva menší Josef (440 kg) a Tomáš Akvinský (70 kg).¹⁰⁷

V době I. světové války museli Plzeňané čelit velkému nedostatku potravin. Tento problém je často zmiňován v kronice dominikánů, ve které jsou také popsány nejrůznější události, které se týkaly města či samotného řádu. Máme tedy podrobné informace o návštěvách a vizitacích řádu, o kázáních a mších, o průvodech a pobožnostech, ale také se dovídáme, že 13. listopadu 1917 se v chrámu začalo svítit elektřinou. Záznam z 29. října 1917 hovoří o tom, že byli poprvé vykradeni, zloděj ukradl víno, rum, koření, cukr a boty P. Jordánovi.¹⁰⁸ Ve stejném roce také vypukly obrovské nepokoje kvůli nouzi o jídlo. Došlo ke kamenování kláštera a kostela, bohužel během nepokojů byla zabita dívka, rozkřikla se pomluva, že za její smrt mohou dominikáni, lidé se začali vyhýbat kostelu a přestali do něj chodit.¹⁰⁹

V červnu 1918 byl u dominikánů na vizitaci kníže arcibiskup Pavel Huyn. Po válce se Plzeň ještě nějakou dobu musela vyrovnávat s nedostatkem potravin a častým protestům, z města se stalo významné centrum průmyslu, ale také společenské a kulturní centrum. Vzestup města, který překazila válka, mohl opět pokračovat, svědčí o tom především masivní urbanizace. O rozvoj se snažil i dominikánský řád.

V lednu 1919 byl předložen návrh, aby byly v klášteře vybudovány byty pro železničáře, klášter s tím souhlasil a nabídl uvolnit druhé patro budovy. Podmínkou bylo, že si rodiny vybudují vlastní vchod. Tento plán se nakonec neuskutečnil, jelikož místnosti byly příliš malé a nebyly vhodné, aby v nich bydlely početné rodiny. Byl uskutečněn jiný záměr. 15. září 1919 otevřeli dominikáni v prostorách zpěvárný mateřskou školu pro 55 dětí.¹¹⁰ V roce 1923 začal převor P. Bruno Bárta pořádat lidové misie, které měly za úkol přivést lidi zpátky na cestu víry. V roce 1929 probíhaly rozsáhlé opravy kostela a kláštera, které stály celkem 100 000 Kčs.¹¹¹

V roce 1932 byly pořízeny do kostela nové zvony Marie, Dominik a Václav, jejich svěcení proběhlo 26. června. „*Pořádek při svěcení zvonů dne 26. června byl tento:*

¹⁰⁷ BUBEN, Milan M. Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích. str. 116.

¹⁰⁸ Kronika ctih konventu dominikánů z let 1910-1950. str. 81.

¹⁰⁹ Tamtéž. str. 78-79.

¹¹⁰ MAYER, Pavel, OP. Dominikáni v Plzni. str. 16-17.

¹¹¹ BUBENÍK, Norbert. Ročenka dominikánské farnosti P. Marie Růžencové v Plzni V. str. 9.

Dopoledne v 9 hod. měl v našem kostele J. M. Dr. Bohumil Opatrný pontifikální mši sv. za četné asistence. Odpoledne o 2 ½ hodině bylo slavnostní kázání o významu zvonů posvěcených v církvi katolické a o katolické bohoslužbě. Kázání měl místní farář P. Bruno Bárta, když je nemohl míti pro smrtelnou nemoc vedl. převor pražského konventu P. Odilo Pospíšil, který již na jaře přislíbil, že bude u nás při svěcení zvonů kázati. O 3 hod. odpolední počaly sv. obřady svěcení zvonů přesně dle předepsaného rituálu. Při svěcení kromě pana světitele byli přítomni Msgre Václav Šulc, arcib. vikář Plzeňského vikariátu z Křimic. Infulovaný arciděkan Plzeňský Antonín Havelka, rektor Redemptoristů v Plzni P. František Měčtř, Lektor konventu Františkánského v Plzni P. Vincenc Nálevka, arcib. notář František Klus, katecheta v Plzni V., bisk. notář, a osobní děkan Bosák n. o. v. Plzni V. prof. Josef Limpout v Plzni V. a všichni naši kněží konventu. Po svěcení zvonů měl krásnou promluvu k věřícím pan světitel J. M. Dr. Bohumil Opatrný. Svěcení trvalo od 3 hod. do 4 ½ hod. Kmotry při svěcení zvonů byly dámy. Pro zvon Maria: Marie Beranová, choť lékaře v Plzni V., Magdalena Hrarantová, choť odbor. učitele v Plzni V., sl. Marie Rybáková, odbor. učitelka v Plzni V. Pro zvon Dominik: Františka Pondělková vdova po vrchn. oficiálovi st. dr. v Plzni V., Marie Bílková, choť dílenského st. dr. v Plzni V., sl. Terezie Limpouchová, soukromnice v Plzni V. Pro zvon Václav: Sl. Hermína Frischová, soukromnice v Plzni V., pí Karla Lucková, vdova po soudním řediteli v Plzni V., Marie Mothejzíková, choť berního adjunkta v Plzni V. Účast jak farníků tak věřících z Plzně byla tak veliká, že kostel byl přeplněn. Před hlavním oltářem byly katolické spolky se svými prapory. Ostatní prostory chrámové i obě galerie byly věřícími úplně obsazeny. Po posvěcení zvonů poděkoval P. Bruno Bárta, farář, nejd. Panu světiteli a všem, kteří na nové zvony přispěli a o výzdobu zvonů se postarali. Do pozdních hodin večerních věřící obcházeli zvony a prohlíželi si je.“¹¹² Celkové náklady na pořízení nových zvonů byly vyčísleny na 119 394 Kč.¹¹³

V období první republiky řád vzkvétal. Konaly se lidové misie a nejrůznější slavnosti spojené s průvody. Plzeň spadala do pražské diecéze, každý rok přijížděli kněží z Prahy, kteří dohlíželi na biřmování. Jednalo se o velikou událost, kterou sledovaly tisíce lidí. Ve 30. letech se řád staral o mnoho lidí, kteří se v důsledku hospodářské krize

¹¹² Kronika ctih konventu dominikánů z let 1910-1950. str. 236-237.

¹¹³ Tamtéž. str. 238.

nemohli o sebe postarat. V roce 1936 byl zrušen konvent v Chebu, do Plzně bylo přestěhováno vybavení např. obrazy, kalichy, knihy, nábytek a také klášterní archiv.¹¹⁴

Poklidný život řádu překazila II. světová válka. Mezi obyvatelstvem panoval strach, obavy se samozřejmě nevyhnuly ani dominikánům. Museli dokazovat svůj árijský původ a čelili vpádům gestapa. Kněží museli skládat zkoušku z němčiny. Pro válečné účely byly roztaveny zvony. V roce 1942 museli dominikáni opustit klášter, který začal fungovat jako chudobinec, bratři našli útočiště u františkánů. Celá Plzeň byla poškozena častým bombardováním, škody se nevyhnuly ani dominikánskému klášteru. „Všechny tašky ze střechy byly smeteny, všechna okna rozbita tlakem vzduchu. Odhad válečných škod na našem kostele jest tento: Škoda na střechách 330 tisíc Kč, škoda na zdech a malbě 292 tisíc Kč, rozbití oken 514 tisíc Kč, škoda na zvonech 471 tisíc Kč (4 zvony o váze 3 753 kg byly na věži autogenem rozřezány).“¹¹⁵

Na konci války utrpěl klášter Panny Marie Růžencové značné škody při náletech, ani tato skutečnost však v květnu 1945 nezabránila v konání mší pro americké vojáky. Do září sloužil klášter jako zotavovna pro vězně z koncentračních táborů, pak se již mohli bratři vrátit zpátky.¹¹⁶

Po válce běžel život farnosti dál. Bratři si byli vědomi, že během války zmizela víra, naděje a láska. Ve všech kostelích se pořádaly lidové misie. „Je proto svatou povinností každého věřícího katolíka se zúčastnit sv. misí! A nejen to, každý z vás se musí stát sám misionářem, pozvat a přivést na misií své příbuzné a známé, snad žijí bez Boha, mimo Církev, snad nechodí do kostela a ke sv. svátostem, co na tom? Bůh je volá, Bůh je chce mít na misiích, a proto přijďte s nimi!“¹¹⁷

V kostele se každou neděli sloužili mše. Lidé chodili ke zpovědi a k přijímání, konaly se pobožnosti. O roku 1946 jsou dochované určitá data. V kostele se konalo 160 svateb, na matrice bylo zapsáno 1 741 dětí, z toho byly skoro všechny pokřtěny. Do církve se navrátilo 130 osob a 30 z ní odešlo. Mezi čísly jsou i prosby ze strany řádu na své věřící. Řád apeluje na své stoupence, aby pomohli lidem, kteří žijí bez Boha, a

---

¹¹⁴ BUBEN, Milan M. Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích. str. 117.

¹¹⁵ BUBENÍK, Norbert. Ročenka dominikánské farnosti P. Marie Růžencové v Plzni V. str. 14.

¹¹⁶ JANČÍKOVÁ, Kristýna a kol. Kámen a cesty člověka. str. 14.

¹¹⁷ BUBENÍK, Norbert. Ročenka dominikánské farnosti P. Marie Růžencové v Plzni V. str. 1.

ukázali jim cestu k němu. Mimo to chtějí, aby lidé k umírajícím volali včas kněze, jelikož přináší sílu. Na faře byl vyučován třikrát týdně katechismus. O výuku se starali P. Jaroslav, P. Karel, P. Josef, P. Valentin, s. Petřilová a s. Novotná.¹¹⁸

Farnost se věnovala také mládeži. Bratři chtěli dětem církev přiblížit skrz skauting, který byl velice oblíben. Skauti byli rozděleni do několika oddílů a scházeli se každý týden ve farním sále. Farnost se také zabývala charitou. Byly zřízeny dva spolky, kterými byly Charita a Spolek sv. Vincenta, které měly za úkol postarat se o lidi, kteří nutně potřebovali pomoci.

4.5 Doba ilegality

Doba poklidu a míru bohužel netrvala dlouho. Po únorovém puči v roce 1948 začalo pronásledování a umlčení těch, kteří nesouhlasili s nastupujícím režimem. Komunistický režim chtěl potlačit nevoli u politických představitelů jiných stran, kromě nich se pozornost komunistů obrátila na představitele katolické církve, která byla silným odpůrcem nového režimu. Církvi bylo zakázáno vydávat časopisy, noviny. Na krajských a okresních výborech existovaly funkce tajemníků, kteří měli za úkol pravidelně podávat informace o církevním dění v dané lokalitě.

V červenci 1948 byl zvolen nový plzeňský převor, kterým se stal P. Norbert Bubeník. Již v září se bratři dočkali první nevídané návštěvy státní bezpečnosti. Na základě anonymního udání přišel příslušník SNB vyšetřovat stavbu šopy za zákřistií, tím dominikáni porušili dvouletý plán.¹¹⁹ Bylo zcela zřejmé, že se státní moc snaží církvi a věřícím znepříjemňovat život. Zatím se vše odehrávalo pouze v mezích drobných ústrků.

Od 1. 1. 1950 platil nový systém matrik. Matriky byly nově pouze státní a do církevních matrik bylo zakázáno zapisovat údaje o narození, úmrtí, manželství. Církev tak přišla o jednu ze svých pravomocí. Docházelo k zatýkání představitelů řeholních řádů, kteří byli pod tlakem donuceni podepsat doznání k protistátní činnosti. Komunistický režim chtěl církve očernit v očích veřejnosti a dodat záminku k Akci K.

Prohlídky tajnou policií se nevyhnuly ani plzeňským dominikánům. V březnu 1950 byla prohledána cela P. Valentina Krejčího, následně byl odvezen k dalšímu

---

¹¹⁸ Tamtéž. str. 1-2.

¹¹⁹ MAYER, Pavel, OP. Dominikáni v Plzni. str. 18.

vyšetřování a pak uvězněn.¹²⁰ Během první fáze „akce K“, která se uskutečnila v noci z 13. na 14. dubna, byli zatčeni a odvezeni františkáni a redemptoristé. Bohoslužby u františkánů převzali dominikáni, avšak ani oni nebyli ušetřeni.¹²¹

Dne 27. dubna byl převor P. Norbert Bubeník odvezen do Prahy na církevní úřad, zde mu bylo řečeno, že jeho klášter bude zlikvidován a členové řádu budou převezeni do Broumova. Večer se vrátil zpět do Plzně a kolem desáté hodiny večer byl klášter obsazen tajnou policií. Všichni členové konventu se museli shromáždit v refektáři, kde jim převor sdělil, co se děje, že musejí do tří dnů opustit klášter a přemístit se do Broumova. Jeden člen StB převora opravil, že musejí odejít nikoli do tří dnů, ale ihned. Během půl hodiny se museli sbalit a nasednout do autobusu, který byl přistavěn v klášterní zahradě. Bratři byli odvezeni do sběrných dvorů, někteří byli odsouzeni, jiní byli odvedeni k oddílům PTP.¹²²

V 60. letech žilo na několika místech v Plzni několik dominikánů, kteří samozřejmě nemohli oficiálně vykonávat duchovní službu. V roce 1968 získal P. Vít Beneš souhlas k duchovní správě v kostele Panny Marie Růžencové, bohužel v srpnu bylo toto povolení zrušeno. K duchovním účelům sloužil pouze chrám, protože v klášteře sídlily nejrůznější instituce.

V 70. letech vznikla v Lobzích tajná komunita několika bratří, kterou založil P. Dominik Duka. Komunita se starala o teologické a filosofické vzdělávání, bratři přijímali zájemce do noviciátu, také vyráběli samizdatové tiskoviny. V roce 1980 byl P. Dominik Duka zatčen a následně odsouzen.¹²³ Dalším významným datem pro dominikány byl 16. 6. 1982, v tento den se konal pohřeb dominikána Athanase Josefa Šnobla v prostorách kostela Panny Marie Růžencové. Dominikáni se poprvé od roku 1950 ukázali na veřejnosti v řeholních oděvech. Jednalo se o projev podpory církve, která žádala obnovení řádů a kongregací.¹²⁴ V roce 1986 byl zvolen nový český provinciál, kterým se stal P. Dominik Duka. Jeho zvolení se samozřejmě odehrálo v ilegalitě a utajení.

---

¹²⁰ Kronika ctih konventu dominikánů z let 1910-1950. str. 497.

¹²¹ JANČÍKOVÁ, Kristýna a kol. Kámen a cesty člověka. str. 17.

¹²² MAYER, Pavel, OP. Dominikáni v Plzni. str. 19-20.

¹²³ JANČÍKOVÁ, Kristýna a kol. Kámen a cesty člověka. str. 18-19.

¹²⁴ Autorský kolektiv. Dějiny Plzně v datech. str. 505.

4.6 Vývoj po roce 1989

Po listopadovém dění mohl řád vykročit do nového začátku. Řád vystoupil z ilegality a plně se zapojil do veřejného života. Dne 16. 6. 1990 se bratři kazatelé vrátili zpět do farnosti Panny Marie Růžencové. Ovšem navrátili se pouze dva řeholníci pod vedením převora Bartoloměje Josefa Kulhavého.¹²⁵

Když došlo k navrácení celé klášterní budovy zpět do rukou dominikánského řádu, bratři si uvědomili, že je potřeba vybudovat prostory, které budou sloužit pro pořádání různých společenských, vzdělávacích či náboženských setkání. Za tímto účelem se podařilo vytvořit v přízemí kláštera dva farní sály. Tyto prostory sloužili a slouží k výuce náboženství, k přípravám na přijetí křtu nebo manželství, také jsou využívány pro hudební a divadelní zkoušky dětí i dospělých.

V roce 1990 P. Jiljí začal s výukou základů náboženství pro děti, ale i dospělé. Děti mohli navštěvovat tzv. scholy, které zahrnovali hudební, herní a divadelní program. Mohli také spolu vyrážet na výlety a letní tábory. Od roku 1990 se konají také nejruznější přednášky nejen na duchovní témata, ale i o filosofii, etice, životu atd. Někteří z bratří dominikánů se začali věnovat výuce na středních školách. Konkrétně se jedná o Církevní Gymnázium, o Gymnázium Františka Křížáka a o Církevní střední odbornou školu ve Spáleném Poříčí.¹²⁶ Na koci roku 1990 byla k farnosti Panny Marie Růžencové přidělena správa nad farností Chválenice a Prusiny, postupem času došlo k opravení tamějších kostelů.

V prostorách dominikánského kláštera krátce bydlel i plzeňský biskup František Radkovský. Od roku 1998 začaly sloužit některé místnosti v prvním patře kláštera jako koleje pro vysokoškoláky. Dne 7. 4. 1999 byl dominikánský kostel a klášter vyhlášen kulturní památkou německé moderny a pozdní secese. Významnou událostí pro řád byla kanonická vizitace dne 26. 2. 2000, při které navštívil klášter tehdejší magistr řádu, Timothy Radcliffe.¹²⁷ V roce 2010 slavili bratři 100 let farnosti na Slovanech, během této události sloužil mši Mons. František Radkovský a klášter navštívil i arcibiskup Dominik Duka.

¹²⁵ BUBEN, Milan M. Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích. str. 117.

¹²⁶ JANČÍKOVÁ, Kristýna a kol. Kámen a cesty člověka. str. 21-25.

¹²⁷ BUBEN, Milan M. Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích. str. 117.

5 PLZEŇŠTÍ DOMINIKÁNI A SOUČASNOST

V současné době dominikáni pokračují ve svém poslání. Dne 3. 11. 2011 byl zvolen nový převor P. Augustin Prokop OP. Včetně něj žije v konventu kláštera Panny Marie Růžencové celkem 5 bratrů, kteří se starají o duchovní život věřících.

Posláním řádu je kázání pravdy, za tímto účelem se konají bohoslužby. V kostele Panny Marie Růžencové se odehrávají každý den. Bohoslužby nejsou určeny pouze pro dospělé, řád nezapomíná ani na děti, pro které se koná mše 1. a 3. neděli v měsíci. Jelikož ne všichni mohou přijít do kostela, odehrávají se bohoslužby i v hospici sv. Lazara. Konkrétní čas konání bohoslužeb si lidé mohou zjistit na webových stránkách řádu anebo jsou vyvěšené u vchodu do kostela.

Bohoslužbu vedou dva kněží. Na začátku přečte jeden z kněží úryvek z Bible. Následuje společná modlitba a pak vystoupí oba kněží s krátkým kázáním, ve kterém reflektují buď určitou společenskou situaci a vedou věřící k tomu, aby se nad tím zamysleli, nebo se kázání dotýká liturgie a zachovávání zvyků, např. dodržování půstu před Velikonocemi. Ke konci mše dochází ke svatému přijímání, po kterém následuje už jen tichá modlitba. Bohoslužba vedena kněžími trvá přibližně 30 minut, ale lidé mohou zůstat v kostele ještě déle a modlit se. Účast na bohoslužbách není nijak závratná, nejspíše odráží celkový vztah lidí k církvi, jelikož se mše účastní přibližně 15-20 osob. Přeci jen se kostel několikrát do roka zcela zaplní lidmi, a to během období Vánoc, Velikonoc a při zvláštních událostech.

Při kostele Panny Marie Růžencové funguje chrámový sbor, který vede varhaník a sbormistr Ing. Václav Šlajs. Sbor vystupuje při významným duchovních svátků, jako jsou Velikonoce, Štědrý den, Boží hod či Nový rok. Mimo to také sbor vystupuje na poutích a nejrůznějších událostech spojené s dominikánským řádem. Členové souboru se scházejí ve farním sále každé úterý od 19 do 21 hodin. Na zkoušku se může zajít podívat kdokoliv a všichni, kdo se chtějí stát jedním z členů, jsou vřele vítáni.

V prostorách kláštera se nachází knihovna sv. Tomáše. Farní knihovna byla založena 9. ledna 1916, nenacházejí se zde pouze svazky s duchovní tematikou, ale také si zde čtenáři mohou půjčit beletrii. Knihovna disponuje rozsáhlým fondem, celkem se zde nachází přes 1 500 svazků. Knihovna je samozřejmě přístupná veřejnosti. Otevírací

doba je v pondělí od 14 do 16 hodin, ve středu od 9 do 11 hodin a odpoledne od 14 do 17:55 hodin, dále je otevřená v neděli od 10 do 11 hodin.

Významné místo v životě farnosti Panny Marie Růžencové zaujímá charitativní práce a s ní spojená péče o potřebné. V rámci kláštera funguje dobrovolnická farní charita, která spadá pod Městskou charitu Plzeň. Členové charity navštěvují osamělé lidi v okolí farnosti, spolupracují s domovy seniorů, jedná se o návštěvy dominikánů a dobrovolníků. Dobrovolníci také připravují vánoční dárky pro opuštěné. Farní charita se také zapojila do projektu „Adopce na dálku“, skrze ni je podporováno vzdělávání dětí v zemích Třetího světa. Finanční příspěvky putují na další dobročinné účel. Charita také organizuje cesty na poutní místa Čech a Moravy. Během nedělních bohoslužeb v kostele se koná sbírka, ze které je financován provoz farnosti, část příspěvků jde na další aktuální potřeby v České republice ale i ve světě.¹²⁸ Na začátku ledna tradičně probíhá Tříkrálová sbírka organizována Českou katolickou charitou, na sbírce se podílí také farní charita u Panny Marie Růžencové. Na podporu Tříkrálové sbírky se v kostele Panny Marie Růžencové pořádá koncert, na němž vystupuje kostelní pěvecký sbor.

Dominikánský řád také myslí na děti, pro které organizuje pohybové, výtvarné a hudební dílny. Pro děti je také každoročně připravována Mikulášská nadílka. Během letních prázdnin mohou děti odjet na letní tábor, který pořádá farnost Panny Marie Růžencové. Mládež se také zapojuje do činnosti farnosti. Mladí se zapojují do výtvarné dílny, různých setkání či organizují výlety. Významnou událostí, které se mohou zúčastnit, je Celostátní setkání mládeže, které se odehrává jednou za 5 let. Cílem akce je pomoci mladým lidem nalézt cestu k Bohu a zároveň vztah s Bohem upevnit. Celý program setkání je velmi pestrý a bohatý, mladí se setkávají s přáteli a poznávají nové lidi, jsou pro ně připraveny zajímavé přednášky, dozvídají se o nevšedním slavení eucharistie, osobně se setkávají s biskupy, kromě toho se mohou účastnit sportovních a kreativních aktivit.¹²⁹

---

¹²⁸ JANČÍKOVÁ, Kristýna a kol. Kámen a cesty člověka. str. 28.

¹²⁹ Oficiální blog Celostátního setkání mládeže ve Žďáru 2012. [online]. Dostupné z URL: <<https://zdar2012.signaly.cz/1109/program-celostatniho-setkani-mladeze>>[citováno dne 2012-03-20]

5.1 Dominikáni a veřejnost

Řeholníci se snaží pracovat i s veřejností. Pro širokou veřejnost organizují ve farním sále nejrůznější přednášky, které nejsou pouze o duchovních tématech, ale také seznamují veřejnost s historií řádu, například s perzekucí řeholníků v době totality, další přednášky se věnují člověku či přírodě. V prostorách kláštera se odehrávají také výstavy, například fotografií kláštera, ale i výstava léčivých a aromatických rostlin. Klášter také pořádá besedy, například o bylinkách a jejich využití. Pro veřejnost se pořádají divadelní představení, mimo jiné jsou organizovány tzv. filmové večery, při kterých jsou promítány různé filmy s náboženskou tematikou. Jako místo pro setkávání kněžích s veřejností slouží také klášterní zahrada, kde se mohou lidé scházet i u táboráku.

Na přelomu srpna a září pořádají plzeňští dominikáni Prusinské kulturní léto, používá se zkrácené označení PRKULE.¹³⁰ Jedná se o víkendové setkání divadel a hudebních souborů, profesionálů i amatérů. První ročník se odehrál v roce 1994, ročník byl velice úspěšný, a proto se akce opakovala a vznikla tak jistá tradice. Akce se pořádají v barokním kostele sv. Jakuba na Prusinách u Nebílov. Kromě koncertů a divadelních vystoupení se také lidé mohou účastnit přednášek cestovatelů a fotografů.

Od roku 1995 plzeňští dominikáni vydávají vlastní časopis, který vychází jednou měsíčně a nese název O nás – pro nás. Za jeho vznikem stálo nadšení a úsilí několika bratří. Časopis je určen nejen pro členy řádu, ale také pro širokou veřejnost, která se zajímá o dominikánský řád. Časopis přináší mnoho zajímavých informací o fungování řádu, je zdrojem zpráv a oznámení o akcích farnosti Panny Marie Růžencové. Čtenáři si mohou přečíst zprávy o předešlých akcích, také se v časopisu zveřejňují pozvánky na různé akce. Samozřejmě v žádném čísle nechybí základní informace o konání bohoslužeb, provozní doba knihovny, farní kanceláře a také kontakty na klášter. Do časopisu nepřispívají svými články pouze řeholníci, ale také samotní věřící, kteří se svěřují se svými zážitky z událostí pořádané klášterem. Lidé tak mohou vyjádřit své dojmy a postřehy. Bratři se snaží, aby časopis nebyl pouhou směsicí krátkých poučujících článků, a tak ho odlehčují vtipy a zábavnější grafikou.

---

¹³⁰ JANČÍKOVÁ, Kristýna a kol. Kámen a cesty člověka. str. 22.

6 ZÁVĚR

Dominikánský řád vznikl na počátku 13. století, jeho zakladatelem byl sv. Dominik. Jeho záměrem bylo vychovat vzdělané kazatele, kteří budou šířit křesťanskou víru. Požadoval, aby kněží cestovali pěšky, žili v chudobě a byli naprosto oddáni Bohu. Vyzýval takové hodnoty, jako je láska, pokora, víra a především pravda. Řád získal mnoho přívrženců a také se brzy začal šířit po celé Evropě.

Brzy se řád dostal do Českých zemí, kde bylo založeno několik klášterů. Kláštery působily jako centra vzdělanosti, ale také jako místa společenského a kulturního setkávání. Dominikáni v průběhu staletí museli čelit útokům ze strany farářů, ale také krizím uvnitř církve a nemůžeme opomenout různé historické události, které neblaze zapůsobily na rozvoj dominikánského řádu.

V Plzni působí řád téměř od samotného založení města. Město bylo výjimečné tím, že zde působily 2 řeholní řády, což nebylo vůbec obvyklé. Nicméně dominikáni se stali nedílnou součástí města. Ve své dlouhé historii zažil dominikánský řád okamžiky, kdy byl velice oblíben, ale také chvíle, kdy byl očerňován a zatracován. Několikrát byl jejich klášter zničen a byli vyhnáni z města. V roce 1785 byl jejich řád rozpuštěn a oni museli město opustit, přesto se po dlouhých letech navrátili v roce 1910. Znovu si získali oblibu a důvěru obyvatel, pomáhali lidem překonat nelehká období během I. a II. světové války. Slibně se rozvíjející budoucnost řádu překazil nástup komunismu. V 50. letech byl řád opět rozpuštěn, někteří kněží byli ve vězení či v pracovních táborech. Přesto hrstka kněží našla odvalu a společně založili tajnou komunitu. I přes všechny obtíže, kterým dominikáni museli v průběhu staletí čelit, nikdy se nevzdali a vytrvali. Nikomu se nepodařilo zlomit jejich vůli a víru.

Díky své vytrvalosti i statečnosti jsou nyní oporou pro mnoho věřících, kteří hledají naději a víru. Dominikánský řád není nějaké uzavřené společenství, kterému je lhostejná nynější společenská situace, naopak je to společenství kněžích, které je velice otevřené vůči veřejnosti. Na jedné straně uznává řád tradice a zároveň se plně přizpůsobuje stále se měnící době.

V současné době chodí do kostela málo lidí a také není moc lidí, kteří vědí, kdo vlastně jsou dominikáni. Z tohoto důvodu se dominikáni snaží dostat více do povědomí

veřejnosti. V roce 2010 vystavovali velkoformátové fotografie v Křižíkových sadech při oslavě 100. Výročí působení farnosti v Plzni na Slovanech. V klášteře pořádají výstavy, přednášky atd. Řád se také účastní akce „Noc kostelů“, kdy lidé mohou přijít na večerní prohlídku. Pořádají tzv. PRKULE, kde se snaží oslovit především mladé a podpořit je na cestě víry.

I přes všechny změny, které řád ve své historii prodělal, hlavní poslání řádu zůstalo nezměněno. Dominikáni stále hlásají pravdu, zasvěcují svůj život pokoře, lásce a víře. Tyto vlastnosti se snaží předávat celé společnosti. Nabízí útočiště všem lidem, kteří se chtějí na chvíli vymanit z uspěchaného stylu života a strávit nějaký čas v tichu, klidu a přemýšlení o sobě samotných.

7 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

Autorský kolektiv. *Dějiny Plzně v datech*. Praha : Lidové noviny, 2004. 787 s. ISBN 80-7106-723-7.

BEDE, Jarrett, OP. *The English Dominicans*. London : Burns, Oates and Washbourne, 1921. 290 s.

BĚLOHLÁVEK, Miloslav a kol. *Dějiny Plzně. 1, Od počátků do roku 1788*. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1965. 354 s.

BĚLOHLÁVEK, Miloslav; JÍLEK, Tomáš. *Kapitoly o církvi v minulosti a současnosti*. Plzeň : Park kultury a oddechu, 1991. 118 s.

BOER, Pim den. *Stručné dějiny Evropy: idea Evropy a její proměny*. Brno : Barrister&Principal, 2003. 115 s. ISBN 80-86598-39-X.

BUBEN, Milan, *Encyklopedie řádů, kongregací a řeholních společností katolické církve v českých zemích. III. díl, I. svazek, Žebravé řády*. 1. vyd. Praha : Libri, 2006, 471 s. ISBN 80-7277-088-8.

BUBENÍK, Norbert. *Ročenka dominikánské farnosti P. Marie Růžencové v Plzni V*. 1. vyd. Plzeň : Dominikánský konvent, 1947. 16 s.

ČERNUŠÁK, T.; PROKOP, A.; NĚMEC, D. *Historie dominikánu v českých zemích*. Praha : Krystal OP, 2001. ISBN 80-85929-50-3.

Dominikáni, co jsou a co chtějí. Olomouc : Dominikánská edice Krystal, 1941. 95 s.

DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny Plzně v datech : od prvních stop osídlení až po současnost*. 1. Vyd. Praha : Lidové noviny, 2004. 787 str. ISBN 80-7106-723-7.

DRANE, Augusta Theodosia. *The life of St. Dominic and a sketch of the Dominican Order*. New York : P. O'Shea, Publisher, 1867. 444 s.

DUKA, D. *Dominikáni*. Praha : Krystal OP, 1996. 45 s. ISBN 80-85929-15-5.

HINNEBUSCH, William A. *Dějiny Řádu kazatelů*. Vyd. 1. Praha : Krystal OP, 2002. 141 s. ISBN 80-85929-54-6.

JANČÍKOVÁ, Kristýna a kol. *Kámen a cesty člověka : pouť stoletými dějinami farnosti v Plzni na Slovanech*. Plzeň : Řád dominikánů, 2011. 33 s.

JANDA, Martin Maxmilián L. *Dějiny středověké Evropy: církev, politika a kultura*. Brno : M. M. L. Janda, 2011. 101 s. ISBN 978-80-260-0639-8.

JARRETT, Bede, OP. *The English Dominicans*. London : Burns, Oates and Washbourne, 1921.

JIRÁSKO, Luděk. *Církevní řády a kongregace v zemích českých*. Praha : Fénix, 1991. 173 s. ISBN 80-85245-11-6.

MAYER, Pavel, OP. *Dominikáni v Plzni*. Praha : Krystal OP, 2001. 26 s. ISBN 80-85929-46-5.

PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království českého. Řada první, Arcidiecese Pražská. Díl 2.,. Vikariáty: Berounský, Bystřický a Plzeňský: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů a jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém*. V Praze : Dědictví Svatojanské, 1908. 373 s.

Řeholní život v českých zemích. Řeholní řády a kongregace, sekulární instituce a společnosti apoštolského života v České republice. Uspořádala Mirjam Hrudníková. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 1997. 319 s. ISBN 80-7192-222-6.

STRNAD, Josef. *Dějiny kláštera dominikánského v Plzni od svého založení až do zrušení : (1300-1785)*. Plzeň: vlastním nákladem, 1896. 38 s.

ZOUHAR, Jakub. *Česká dominikánská provincie v raném novověku (1435-1790)*. Praha : Krystal OP, 2010. 279 s. ISBN 978-80-87183-29-8.

Internetové zdroje

Celostátního setkání mládeže ve Žďáru 2012. [online dostupné z URL: < <https://zdar2012.signal.cz/1109/program-celostatniho-setkani-mladeze> >]

Česká dominikánská provincie. [online dostupné z URL: < <http://www.op.cz/> >]

Klášter dominikánů Plzeň. [online dostupné z URL: < <http://plzen.op.cz/OP.htm> >]

Krystal OP. [online dostupné z URL: < <http://www.krystal.op.cz/> >]

Minus. [online dostupné z URL: < <http://www.minus.cz/sbor/organ.htm> >]

Občanské sdružení Ametyst. [online dostupné z URL: < ametyst21.cz/clanky/prusinske-kulturni-let-2012.html >]

Regionplzen.cz. [online dostupné z URL: < <http://www.regionplzen.cz/katalog/urady-a-ustavy-svazy/socialni-a-spolecenska-sfera/nabozenske-spolecnosti-a-sdruzeni/50506-klaster-dominikanu-plzen-plzen.html> >]

Sv. Dominik. [online dostupné z URL: < <http://www.dominik.cz/galerie.html> >]

Prameny

Kronika ctih konventu dominikánů z let 1910-1950. Archiv města Plzně. Inventární číslo 6060, signatura 9e185.

8 RESUMÉ

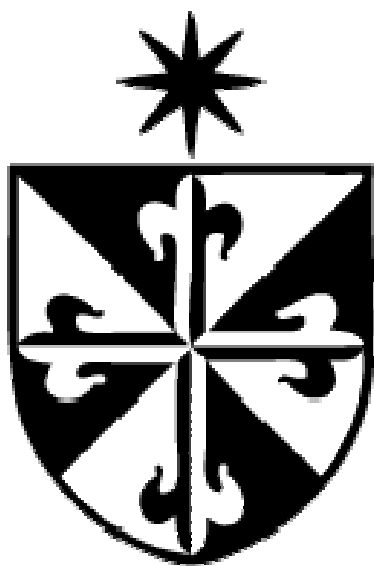
The title of Bachelor theses is The History of Ritus Dominicans in Pilsen. The main object of the work was a formation of complete knowledge relating to the Dominican Order. The Dominican Order was established by St. Dominic in the thirteenth century. St. Dominic referred to values like faith, love, humbleness and truth.

His idea interested a lot of people and The Order expanded to other countries. In the course of time The Order did not experience only prosperity and success, but it had to face crises, cope with a pressure of parish priests and endure historical events many times. Dominicans have never give up and they persisted in doing their mission.

The Dominican Order appeared in Pilsen in 1300. The monastery was found on the north-west border of the city. Dominicans gained popularity and they became an inseparable part of the city. Their monastery was damaged several times but they found strength for restoration. In 1785 the emperor Joseph II issueded announcement concerning the Dominican monastery in Pilsen. The monastery was considered as dispensable. The monastery was dissolved and the building was destroyed. Dominicans left the city and they came back in 1910. In 1912 they began to build a new monastery in Jirásek Square.

In 20th century Dominicans had to face many unpleasant events – World War I, World War II and the time of Communism. In 1950 The Dominican Order was dissolved again. But there was a little underground community which was located in Lobzy. Dominik Duka was the head of the community. The change became in 1989 during the Velvet Revolution. Dominicans could appear in public and they returned to the monastery in Jirásek Square. Nowadays The Dominican Order offers help and hope. Dominicans organize exhibitions, public lectures and the festival “PRKULE”.

9 PŘÍLOHY

Obr. č. 1: Znak dominikánského řádu.¹³¹

Obr. č. 2: Portrét sv. Dominika.¹³²

---

¹³¹ Zdroj: <http://www.op.cz/>

¹³² Zdroj: <http://www.dominik.cz/galerie.html>

Obr. č. 3: Farní kostel Panny Marie Růžencové s dominikánským klášterem na Pražském předměstí v roce 1925.¹³³

Obr. č. 4: Zvony pro dominikánský kostel v roce 1913.¹³⁴

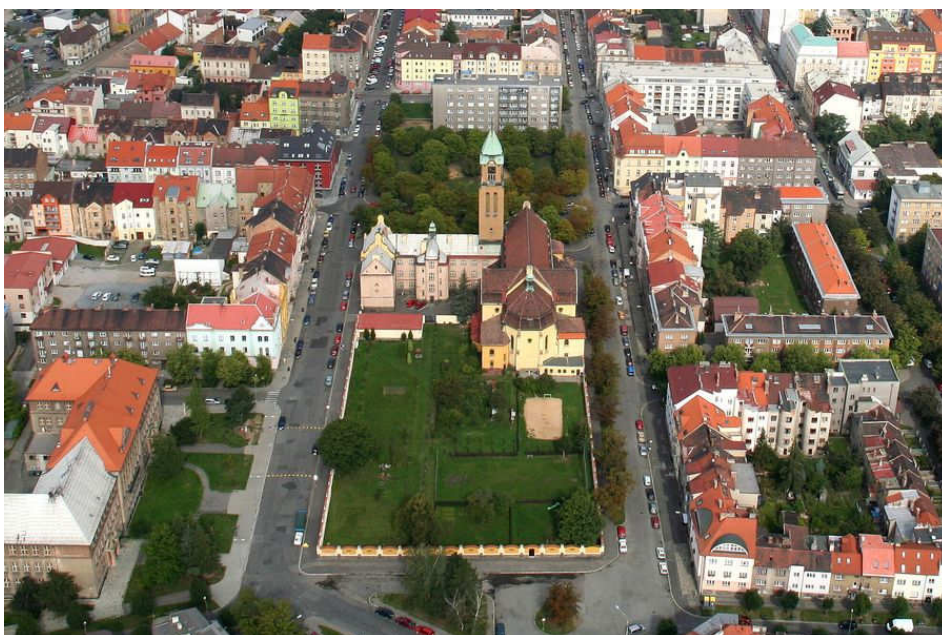
---

¹³³ Zdroj: Archiv města Plzně, inventární číslo 2112, signatura 295/28.

¹³⁴ Zdroj: Archiv města Plzně, inventární číslo 5437, signatura 350/182.

Obr. č. 5: Dominikánský klášter v roce 2013.¹³⁵

Obr. č. 6: Letecký snímek dominikánského kláštera.¹³⁶

---

¹³⁵ Zdroj: vlastní archiv autorky.

¹³⁶ Zdroj: <http://www.regionplzen.cz/katalog/urady-a-ustavy-svazy/socialni-a-spolecenska-sfera/nabozenske-spolecnosti-a-sdruzeni/50506-klaster-dominikanu-plzen-plzen.html>

Obr. č. 7: Pozvánka na lidové misie z roku 1947.¹³⁷

21.-22.zářij Prusiny u Nebílov (Plzeň-jih)

PRKULE

Prusinské kulturní léto

19.ročník festivalu hledícího do nebe (i na tebe)

Program:

Pátek
 20:00 Wav2 – progresivní rocková formace
 21:00 Guess What – nebezpečně břítká muzika v podání mladých plzeňských umělců

Sobota
 10:00 Duchovní obnova pro mladé - vede P. Pavel Petrašovský
 14:00 Přivítání
 14:15 Chlupatý sbor – zpěváci od františkánů
 15:00 Vernisáž výstavy originálních fotografií fr. Šimona Hlavatého OP
 15:30 Běseda o adopci na dálku a životě v Jižní Americe – Pablo Chacón Gil
 16:30 Povzbuzující káva za hudebního doprovodu dua Vojta a Eli
 17:30 Veselá taškafice o královně Ester z Persie pro malé i velké diváky – divadlo Feigle při Židovské obci v Praze
 18:00 Procházka po prusinské krajině s vyprávěním - o s. Ametyst
 18:30 Mše svatá se zpěvem sboru z farnosti Panny Marie Růžencové
 19:30 Delikátní vegetariánská večeře
 20:30 Šelesti – koncert svěžího plzeňského tria
 21:30 Y? - mladá kapela s řízným zvukem
 22:30 Tichá chvíle v kostele

Na Prusinách vás rovněž čeká jarmark s výrobky chráněných dílen a férového obchodu, informace o dobročinných iniciativách, férová čajovna-kavárna, výstava fotografií, výtvarná dílna a možnost rozhovoru s knězem.

Na Prusiny se lze dostat pěšky (po červené značce z Plzně-Černic), na kole či minibusem, který bude odjíždět 22.9. ve 13:30 z Jiráskova náměstí. Vrací se zpět do Plzně večer dle domluvy. Zájem o dopravu minibusem prosím hlase předem buď v sakristii kostela Panny Marie Růžencové, nebo na email: info@prkule.cz. Na Prusinách je i možnost přespát ve vlastním spacáku.

Zve vás farnost Plzeň-Slovany. Těšíme se na vás!

Festival proběhne za finanční podpory Plzeňského kraje, Nadačního fondu pro kulturní aktivity občanů města Plzně a Úřadu městského obvodu Plzeň 2.
 Mediální partner: Rádio Kiss Proton.

PLZEŇSKÝ KRAJ

Obr. č. 8: Pozvánka na Prusinské kulturní léto.¹³⁸

¹³⁷ Zdroj: Kronika ctih konventu dominikánů z let 1910-1950. str. 483.

¹³⁸ Zdroj: <http://www.ametyst21.cz/clanky/prusinske-kulturni-leto-2012.html>